

ONTWERPBEGROTING

Gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg

2020

INHOUD

Voorwoord	3
Samenvatting	4
Deel I: Beleidsbegroting	9
Programma Gezondheid	10
Gezondheid: Gezond en veilig opgroeien	11
Gezondheid: Gezondheid beschermen en bevorderen	13
Gezondheid: Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	16
Gezondheid: Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	19
Programma RIGG: Jeugdhulp voor Groninger gemeenten in 2020	20
Verplichte paragrafen	22
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	22
Financiering	27
Bedrijfsvoering	29
Deel II: Financiële begroting	31
Meerjarenbegroting 2020-2023	32
Uiteenzetting financiële positie	38
Uiteenzetting financiële positie- vaste activa en vaste passiva	39
Bijlage 1 Indexatie	43
Bijlage 2 Specificatie gemeentelijke bijdrage RIGG 2020	44
Bijlage 3 Effect wijziging verdeelsleutel naar alleen op basis van inwonersaantallen	45
Bijlage 4 Specificatie gemeentelijke bijdrage GGD 2020	46

VOORWOORD

Voor u ligt de begroting van de gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg (PG&Z) 2020, de gezamenlijke begroting van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Groningen (GGD) en de Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (RIGG).

Dit is de eerste begroting voor de **GGD** als zelfstandige organisatie. De GGD staat (volgens planning) per 1 januari 2020 als 'honderdjarige' op eigen benen. Een nieuwe periode vol ambitie breekt aan, waarin de GGD een actieve en nabije gezondheidsdienst voor haar gemeenten wil zijn. De inhoudelijke ambitie van de GGD richt zich in 2020 op speerpunten als de preventieagenda, gezondheidsbevordering en de gezondheidsproblemen als gevolg van de gaswinning. Wat wij voor elke gemeente doen, werken wij uit in dienstverleningsafspraken (DVO's). Wij leggen uit wat wij doen voor u en onderbouwen onze prestaties met monitoringsgegevens.

Na bezuinigingen in 2018 (5% op de gemeentelijke bijdrage) en 2019 (teruggave overheadkosten aan gemeente Groningen) leggen wij u een sobere begroting voor, met als uitgangspunt dat wij onze dienstverlening zo doelmatig mogelijk willen inrichten. Een GGD ook zonder onnodige reservevorming, vanuit de opvatting dat we de bedrijfsvoering scherp willen inrichten en geen (gemeentelijke) middelen willen oppotten. Een GGD ten slotte met een tarief per inwoner dat tot de lagere van Nederland behoort. Deze uitgangspunten maken dat onze marges smal zijn en dat we intern en naar onze geldverstrekkers scherp aan de wind moeten zeilen.

De inkoop jeugdhulp is sinds de invoering van de Jeugdwet op 1 januari 2015 door de Groninger gemeenten gemandateerd aan het Dagelijks Bestuur PG&Z. De **RIGG** voert deze taak uit en legt verantwoording af aan het Dagelijks Bestuur PG&Z. De colleges van B&W van de Groninger gemeenten hebben hun samenwerkingsafspraken vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling PG&Z. Het Algemeen Bestuur heeft alleen begrotingsbevoegdheid voor de organisatie van de RIGG als zodanig. De begrotingsbevoegdheden ten aanzien van de inkoopbudgetten waarmee de RIGG werkt, liggen bij de Groninger gemeenten.

De inhoudelijke onderbouwing van de onderliggende begroting is gelegen in het Bedrijfsplan RIGG 2019-2020. Hiermee beogen de gemeenten en de RIGG een steeds beter afgestemde samenwerking door een herbezinning op rollen, taken en verantwoordelijkheden.

Jos Rietveld,
directeur GGD

Hemmala Sheerbahadoersing,
directeur RIGG

SAMENVATTING

Deze begroting beslaat zowel het programma Gezondheid als het programma Jeugdhulp/RIGG. Op het terrein van de RIGG heeft het Algemeen Bestuur alleen begrotingsbevoegdheid voor de programma-organisatie als zodanig. De begrotingsbevoegdheden voor de inkoopbudgetten waarmee de RIGG werkt, blijven bij de deelnemende gemeenten.

Verzelfstandiging GGD in 2020

De uitvoering van taken op het gebied van de Publieke Gezondheid waren tot dusver door de Groninger gemeenten gedelegeerd aan de gemeente Groningen. Met de verzelfstandiging van de GGD in 2020 verandert dit. Het openbaar lichaam GGD Groningen voert dan zelfstandig de taken op het gebied van publieke gezondheid uit. Het personeel van de uitvoeringsorganisatie gaat over naar de GGD. Voor bepaalde overheadtaken blijft de GGD gebruikmaken van het apparaat van de gemeente Groningen. Medio 2019 zal duidelijk worden welke taken dit exact zijn, hetgeen in een Service Level Agreement (SLA) zal worden vastgelegd tussen de gemeente Groningen en de PG&Z.

Wat betekent de verzelfstandiging GGD voor de begroting 2020?

Juridische titel

Met ingang van 2020 verzelfstandigt de GGD. De GGD zal dan in het maatschappelijk verkeer op basis van een gewijzigde gemeenschappelijke regeling (GR) haar activiteiten uitvoeren met een eigen bankrekening en de KvK-inschrijving. De gemeenschappelijke regeling zal daartoe in 2019 worden aangepast.

Karakter en omzet van de GGD-begroting verandert

Tot 2019 bestond de GGD-begroting enkel uit de bijdrage van de gemeenten (baten) en de inkoop bij de uitvoeringsorganisatie c.q. de gemeente Groningen (lasten). De omzet voor 2018 bedroeg €16,4 mln. Door de verzelfstandiging bestaat de begroting uit de (personele, materiele en overhead-) lasten van de zelfstandige uitvoeringsorganisatie GGD. De baten bestaan uit de solidariteitsbijdrage van de gemeenten op basis van inwoners en de overige inkomsten. De overige inkomsten zijn vooral inkomsten van subsidies, markttaken en gemeentespecifieke taken, zoals vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomsten (en onderliggende financiële opdrachten) tussen de GGD en de gemeenten.

De verwachte omzet van de GGD in 2020 is €29,7 mln. Uitgangspunt is dat de verzelfstandiging van de GGD niet tot meerkosten zal leiden c.q. plaatsvindt binnen het huidige begrotingsvierkant voor de overheadkosten. Mocht aan het eind van het project onverhoopt blijken dat er toch meerkosten als gevolg van de ontvlechting van de gemeente Groningen ontstaan (structureel dan wel incidenteel) dan zal op een later moment een wijziging voor de begroting 2020 worden ingediend.

Wijziging indeling deelprogramma's GGD

Het programma Publieke Gezondheid geeft uitvoering aan de Wet publieke gezondheid. De producten worden onderverdeeld in deelprogramma's. Het is de bedoeling de producten zo logisch mogelijk in te richten naar deelprogramma's. Voor de begroting 2020 is het van belang vooraf duidelijkheid te hebben over de benaming van de deelprogramma's en daarmee het verantwoordingsniveau naar het bestuur. De deelprogramma's vormen de kapstok voor de producten.

De huidige (benaming van de) deelprogramma's zijn tegen het licht gehouden en gewijzigd:

1. Gezond en veilig opgroeien (JGZ, Logopedie, Pedagogische Gezinsondersteuning);
2. Gezondheid beschermen en bevorderen (IZB, TBC, MMK, Seksuele Gezondheid, Reizigersvaccinatie, OGGZ en Forensische geneeskunde);
3. Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden (Lokaal Gezondheidsbeleid en Epidemiologie);
4. Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne (T&A en Wmo).

Gezien de wijziging van het karakter van de begroting en de nieuwe programma-indeling kunnen geen vergelijkende cijfers van de realisatie van 2018 en de begroting 2019 worden opgenomen. Ook zijn de effecten van de bezuinigingen in 2019/2020 nog niet verwerkt. Dit effect leidt tot een herverdeling van de baten en lasten binnen het programma Gezondheid en heeft geen effect op de gemeentelijke bijdrage op basis van inwonersaantal. De in deze begroting opgenomen eerste verdeling van de lasten en baten over de nieuwe deelprogramma's voor de nieuwe organisatie zal in 2019 en 2020 nog worden aangescherpt (zo nodig met een begrotingswijziging).

De huidige inwonersbijdrage zal worden verdeeld over de nieuwe indeling van deze deelprogramma's. Uitgangspunt is daarbij dat elk programma naar evenredigheid aan de overhead bijdraagt. Elk deelprogramma draagt ca. 20% (het huidige overheadpercentage) van zijn omzet (personele en materiele lasten) bij aan de overhead.

Financiële positie

De financiële positie van de GGD staat onder druk. Dit is zowel zichtbaar in het weerstandsvermogen als in de structurele exploitatie. De algemene reserve van de GGD is met €0,7 mln. aan de lage kant. De algemene reserve bedraagt ten opzichte van de omzet 2,5%. Dit is in evenwicht met de risicobecijfering in de paragraaf weerstandsvermogen. Los van deze becijfering is het vooral van belang dat er rust en evenwicht in de structurele exploitatie komt. De afgelopen jaren kenmerkten zich door een terugloop van inkomsten en bezuinigingen. In 2019/2020 moeten de laatste bezuinigingen zijn gerealiseerd die meer structurele armslag geven in de exploitatie, zodat de algemene reserve niet hoeft te worden aangesproken en indien mogelijk weer kan worden aangevuld.

Nieuwe voorstellen GGD: dienstverleningsovereenkomsten, kwaliteit en AVG

Regie dienstverleningsovereenkomst en kwaliteitscertificering

De GGD is sinds vorig jaar gestart met het maken van dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met alle gemeenten. Na de pilot voor 2018 is naar voren gekomen dat dit binnen de GGD centrale regie en afstemming vraagt. Ook moet worden gekeken naar eenduidigheid in de DVO's. De DVO's zijn een goed middel om de samenwerking tussen GGD en gemeenten verder te versterken.

Sinds 2018 is de GGD HKZ-gecertificeerd; jaarlijks wordt dit certificaat getoetst. Voor de GGD is van belang om zich naar de stakeholders en het publiek te kunnen blijven presenteren als een deskundige professionele organisatie die haar processen op orde heeft. Voor 2018 en 2019 zijn de hiermee gemaakte kosten nog gefinancierd uit de reserve organisatieontwikkeling.

Om de kwaliteitscertificering en de regie en afstemming over de dienstverleningsovereenkomsten te kunnen borgen in de organisatie van de GGD moet in de begroting een bedrag van €90.000 structureel worden opgenomen.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Met de implementatie van de AVG dient er inzicht in alle persoonsregistraties te worden gegeven. Daartoe is een register van verwerkingsactiviteiten gemaakt dat moet worden onderhouden. Hiermee wordt aan de wettelijke verplichting voldaan.

Daarnaast moet de GGD transparant zijn richting betrokkenen (c.q. geregistreerden) welke persoonsgegevens worden verzameld en wat daarmee gebeurt. Dit gebeurt middels beleidsdocumenten, het privacyreglement en werkinstructies. Het reglement is op 6 juli 2018 door het Algemeen Bestuur vastgesteld.

Voorts wordt geïnvesteerd in bewustwording bij medewerkers; er zijn veel vragen van medewerkers over de impact van de AVG op het dagelijks werk, mede doordat belendende organisaties nieuwe vragen op dit gebied stellen (uitwisseling van gegevens). Hiervoor zijn en worden voorlichtingssessies en themadagen georganiseerd. De GGD voert meer dan 20 (gevoelige) persoonsregistraties.

Om invulling te geven aan de AVG is een privacy-officer (PO) en een functionaris gegevensbescherming (FG) aangesteld. De FG heeft een onafhankelijke toezichthoudende functie, voorgeschreven in de wet. Bij de GGD wordt de functie PO door een specifiek aangestelde jurist ingevuld. Voor de functie van de FG wordt momenteel nog gebruikgemaakt van de FG van de gemeente Groningen.

Om in deze autonome ontwikkeling te kunnen voorzien zal de AVG-ondersteuning moeten worden opgenomen in de begroting voor een bedrag van in totaal €90.000 structureel.

Indexering

De begroting wordt voor de reguliere taken geïndexeerd op basis van de loon- en prijsontwikkeling. De loonindex voor 2020 bedraagt 4,0%, de prijsindex 1,9% (bijlage 1). Het gewogen gemiddelde indexatiepercentage is 3,55%.

In het najaar van 2018 is het Bedrijfsplan RIGG voor 2019 en 2020 vastgesteld. Naar aanleiding daarvan is de begroting 2019 bijgesteld. In april 2019 staat de begrotingswijziging 2019, inclusief eventuele zienswijzen, ter vaststelling op de agenda van het Algemeen Bestuur. Deze wijziging vormt het startpunt voor de begroting 2020. Dit budget is voor 2020 alleen verhoogd met de indexatie.

Wijziging in verdeelsleutel

Ontwikkelingen als de gemeentelijke herindeling, het werken met dienstverleningsovereenkomsten en de nieuwe begroting van de GGD vragen aanpassingen in de verdeelsleutel.

De **gemeentelijke herindeling** leidt ertoe dat de bijdrage voor OGGZ-taken Vangnet & Advies niet meer in de inwonersbijdrage kan worden verwerkt. Immers, niet alle gemeenten nemen deze taak af. Deze taak zal voor 2020 als gemeentespecifieke taak worden opgenomen en derhalve uit de inwonersbijdrage worden gehaald. De bijdrage vindt vooralsnog op inwonersbasis plaats.

Door de **dienstverleningsovereenkomsten** wordt het onderscheid tussen activiteiten op basis van solidariteit versus profijt en wettelijke versus niet-wettelijke taken scherper. De Technische Hygiëne Inspectie voor de kinderopvanglocaties is een wettelijke taak. Het voorschot voor deze inspecties wordt nu geïnd via de inwonersbijdrage, waarna een afrekening plaatsvindt op basis van het aantal uitgevoerde inspecties en het daarvoor vastgestelde tarief (besluit Overzicht tarieven). Tot op heden was de inwonersbijdrage niet goed zichtbaar binnen het programma specialistische zorg. De nieuwe programma-indeling brengt hier meer inzicht in (zie C3).

Het voorstel is om het voorschot voor de wettelijke taak Technische Hygiëne Inspectie voor de kinderopvanglocaties uit de inwonersbijdrage te verwijderen. Het is transparanter om per kwartaal de productie per gemeente te factureren. Er wordt immers nu ook al op profijtbasis betaald en afgerekend. Het is derhalve niet nodig om een voorschot in de solidariteitsbijdrage op te nemen.

Het besluit over de verdeling van de bedrijfsvoeringkosten van de RIGG naar de gemeenten in 2019 en 2020 is in het Dagelijks Bestuur van 23 november 2018 genomen en verder in procedure gebracht.

Vereenvoudiging verdeelsleutel GGD

Peildatum en groei/krimp

De huidige verdeelsleutel is nog gebaseerd op het aantal jeugdigen van 0-4 jaar en het aantal inwoners per 1 januari van het begrotingsjaar. Bij de begroting 2019 bleek de peildatum 1 januari 2019 geen haalbaar uitgangspunt. Bij de begroting 2019 is voor de grondslag het (voorlopig) aantal per 1 januari 2018 van 583.109 inwoners meegenomen dat ten tijde van het opstellen van de begroting (eind februari 2018) bekend was. Aangezien dit lager was dan de 583.500 is een krimpeffect meegenomen van ca. €7.000. Het aantal jeugdigen 0-4 jaar was toen nog niet bekend. Het aantal per 1 januari 2017 is derhalve aangehouden.

Eind september 2018 zijn de aantallen per 1 januari 2018 met een grotere nauwkeurigheid bekend. Het blijkt dat de aantallen per 1 januari 2018 ten onrechte naar beneden zijn bijgesteld. Het aantal inwoners (583.914) had naar boven moeten worden bijgesteld. Dit zal niet gebeuren. Ook zal het krimpeffect van 2019 niet worden teruggedraaid.

Het hiaat van de peildatum van de verdeelsleutel zal in de beschrijving van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling worden bijgesteld van T=0 naar T= -2. De aantallen per 1 januari 2018 zijn de basis voor de begroting 2020. Ook zullen de effecten van krimp of groei niet meer worden meegerekend, omdat het zeer marginale effecten betreft.

Bijdrage op basis van aantal inwoners

In 2017 is de tot dan toe vaste bekostiging JGZ 0-4 jaar per gemeente omgezet naar een verdeling per jeugdige 0 tot en met 3 jaar. De verdeling heeft vooral voor de gemeente Groningen een nadelig effect gehad van bijna €0,5 mln. Bij het voorstel voor de keuze van deze verdeelsleutel (naar jeugdigen) zijn de verkeerde aantallen jeugdigen gebruikt. Inmiddels is duidelijk dat er nauwelijks verschillen zijn in verhouding tussen de inwoners en jeugdigen 0-4 jaar. De voornaamste oorzaak van het herverdeeffect is de lage instap van het vaste financieringsbedrag geweest van de gemeente Groningen. Dit had een voordelig effect voor alle andere gemeenten.

Het heeft de voorkeur te komen tot één verdeelsleutel op basis van aantal inwoners per gemeente, omdat:

- het aantal jeugdigen min of meer constant is ten opzichte van het totaal aantal inwoners;
- aan de lastenkant geen onderscheid wordt gemaakt tussen jeugdigen 0-4 en jeugdigen 4-18 jaar; het is ook niet nodig om dat aan de inkomstenkant wel te doen;
- één sleutel eenvoudiger is (en ook gebruikelijk bij de meeste andere GGD'en).

Het nadeel van wijziging van de verdeelsleutel is dat herverdeeffecten ontstaan. Deze doen zich voor bij de gemeenten waar de sleutel op basis van jeugdigen het meest afwijkt van de sleutel op basis van inwoners. Het grootste nadelige effect zit bij de gemeente Westerwolde (€52.000) en Oldambt (€50.000). Het grootste voordeel zit in het Westerkwartier (€93.000) en Pekela (€22.000). Voor de overige gemeenten is het effect ruim onder de €20.000. Voor Westerwolde betekent dit dat het eerdere voordeel van de aanpassing in 2017 nagenoeg verdampt. Voor Oldambt resteert een voordelig effect van €10.000.

Net als bij de eerdere herverdeeffecten wordt een ingroeijaar gehanteerd. In 2020 krijgen Westerwolde en Oldambt € 25.000 'korting' op de hogere rekening. De bijdrage van Westerkwartier en Pekela wordt met € 40.000 respectievelijk € 10.000 verlaagd.

Bijlage 3 bevat een overzicht van de wijzigingen in de verdeelsleutel 2020.

Speerpunten 2020

GGD Groningen zet in 2020 haar huidige dienstverlening voort. Naast deze dienstverlening zijn specifieke speerpunten/prioriteiten per deelprogramma benoemd. Enkele inhoudelijke thema's die beschreven staan in de begroting 2020 zijn:

- Inzet binnen de JGZ op de belangrijkste pijlers van de preventieagenda, zoals ouderschap, hechting en weerbaarheid.
- Het meer gebruiken van digitale toepassingen, zoals social media, JGZ GroeiGids app, digitale consulten.
- Investeren in de ketenaanpak op het gebied van geboortezorg.
- Aanpak antibioticaresistentie.
- Ondersteuning van gemeenten bij de invoering van de Omgevingswet.
- Toekomst forensische geneeskunde.
- Versterken monitoring gegevens in relatie tot de DVO's.
- Gezondheidsbevordering met het programma Jong leren Eten.
- Gezondheidsproblemen als gevolg van de gaswinning.
- Ondersteuning van een regionaal gezondheidsakkoord 2020-2030.

In 2020 loopt de huidige beleidscyclus voor de GGD af. In dat jaar zal een nieuw beleidsplan voor de periode 2021-2024 worden ontwikkeld.

RIGG

De opdracht van de RIGG is om op het gebied van de jeugdhulp voor de Groninger gemeenten de volgende taakgebieden in te richten en uit te voeren:

- Inkoop aangevuld met contractmanagement en contractbeheer.
- Advies over programmering, sturing en ontwikkeling van jeugdhulp.
- Kwaliteit en monitoring (budget- en kwaliteitsbewaking).

De Groninger gemeenten hebben in het najaar van 2016 besloten dat zij gezamenlijk door willen gaan met de transformatie van de jeugdhulp. Om die transformatie te kunnen realiseren hebben zij tevens besloten dat de RIGG hen daarin tot en met 2020 ondersteunt. Met deze ondersteuning kunnen de gemeenten in die jaren de transformatie verder vormgeven, de jeugdhulp samen inkopen, het gebruik ervan in samenhang monitoren en een aantal voorzieningen – waaronder Veilig Thuis – samen blijven gebruiken.

In 2018 is een start gemaakt met de transformatieagenda. Vanuit de taakgebieden zijn voor 2020 drie speerpunten geformuleerd:

- Uitvoeren van de transformatieagenda.
- Contractmanagement en –beheer.
- Monitoring ten behoeve van de Groninger gemeenten.

DEEL I

BELEIDSBEGROTING

De beleidsbegroting bestaat uit de programma's Gezondheid en RIGG en vormen samen het programmaplan PG&Z.

PROGRAMMA GEZONDHEID

Inleiding

Gezond zijn betekent meedoen in de maatschappij, sociale contacten hebben en een gevoel van controle over eigen leven te kunnen ervaren. Daarmee is gezond zijn meer dan niet ziek zijn. Het is fijn als iemand weet wat hij/zij zelf kan doen. En het is belangrijk om op de juiste momenten het juiste advies te krijgen. Of de juiste hulp.

Het motto van GGD Groningen is 'samen werken aan gezondheid'. Zo'n 420 GGD-professionals werken dagelijks aan de gezondheid, het welzijn en de veiligheid van alle inwoners van de provincie Groningen. Dit doen wij namens alle Groninger gemeenten. Preventie en positieve gezondheid zijn daarbij belangrijke aandachtspunten.

Het begrip gezondheid betekent voor iedereen iets anders. Ieder mens voelt zelf of hij zich gezond voelt of niet. Gezondheid kan beïnvloed worden door lichamelijke kwalen, zoals ziektes. Maar ook als iemand zich geestelijk niet goed voelt of sociale problemen heeft, kan hij/zij zich niet gezond voelen. Gezond leven kan op verschillende manieren. Genoeg beweging, bewust omgaan met eten en drinken en een sociaal netwerk helpen hierbij.

GGD Groningen werkt hier samen aan met de inwoners in de regio Groningen, de gemeenten en met onze partners. Op het gebied van de jeugdgezondheidszorg vervult GGD Groningen een centrale rol. Voor gemeenten, zorg- en onderwijsinstellingen zijn wij tevens een vraagbaak voor informatie over leefwijze, gezondheid en zorg. GGD Groningen voert tal van activiteiten uit om de gezondheid van de burgers te beschermen. Ook doen we, in opdracht van een aantal gemeenten, het toezicht op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Wij helpen gemeenten een dagelijkse leefomgeving te realiseren die gezonder en veiliger is. De couleur locale staat hierbij centraal.

Koersdocument en Expeditie GGD Groningen

In het koersdocument 'Publieke gezondheid in de regio Groningen: ontwikkelperspectief 2017-2020' zijn de belangrijkste ontwikkelingen geschetst die impact hebben op de GGD en de manier van werken. GGD Groningen transformeert naar een open, innovatieve organisatie die de werkrelatie met gemeenten en andere opdrachtgevers wil aanhalen, meer klantgericht gaat werken, een meer zichtbare netwerkpartner wordt en zijn werk effectief en efficiënt wil doen. Met het koersdocument is ook de doorontwikkeling van de GGD in gang gezet. Deze doorontwikkeling – genaamd 'Expeditie GGD' – krijgt vorm langs de sporen innovatie, externe oriëntatie, bedrijfsvoering en eigenaarschap/leiderschap.

Dienstverleningsoverzicht GGD

Het aanbod van de producten en diensten van GGD Groningen is divers en uitgebreid. De Wet publieke gezondheid (Wpg) vormt de basis voor het werk van de GGD. Maar de GGD voert ook taken uit op basis van andere wetten¹. Een deel van deze taken is verplicht bij de GGD neergelegd. Veel van onze diensten hebben raakvlakken met elkaar en met verschillende maatschappelijke domeinen. Voor gemeenten ligt er een kans om lokaal de Publieke Gezondheid stevig te verankeren. Om hier vorm en inhoud aan te geven kunnen de gemeenten blijven rekenen op hun GGD.

Een overzicht van onze dienstverlening met de bijbehorende activiteiten staat in het [dienstverleningsoverzicht GGD](#). In dit overzicht vindt u een uitgebreide toelichting op de dienstverlening.

Dienstverleningsovereenkomsten

Om beter aan te kunnen sluiten bij de wensen en behoeften van gemeenten over de Publieke Gezondheid worden sinds 2018 jaarlijks met gemeenten dienstverleningsovereenkomsten gesloten. Het aangaan van dienstverleningsovereenkomsten tussen de gemeenten en GGD Groningen heeft als doel om de relatie tussen opdrachtgever en opdrachtnemer te verstevigen. Hierdoor is de kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening continu onderwerp van gesprek. Dit geeft gemeenten de mogelijkheid om lokaal accenten aan te kunnen brengen. Doel is om tot co-creatie te komen, waarbij de GGD een 'nabije' rol voor elk van de 12 gemeenten wil vervullen.

¹ Wet Maatschappelijk ondersteuning (WMO), Jeugdwet, Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen, het Warenwetbesluit tatoeëren en piercen, Wet op de lijkbezorging.

DEELPROGRAMMA'S GEZONDHEID

GEZONDHEID: GEZOND EN VEILIG OPGROEIEN

De producten die onder het deelprogramma Gezond en veilig opgroeien vallen zijn Jeugdgezondheidszorg (JGZ), waaronder ook logopedie en pedagogische gezinsondersteuning vallen.

De **Jeugdgezondheidszorg** heeft als enige partij in de regio vrijwel alle jeugdigen 0-18 jaar in beeld en biedt over een langere periode laagdrempelige, preventieve zorg aan. JGZ draagt eraan bij dat kinderen/jongeren zich goed kunnen ontwikkelen en dat ze gezond en veilig opgroeien, door vroegtijdig te signaleren, aan te geven wat tot de normale ontwikkeling behoort en de eigen kracht van kinderen/jeugdigen en gezinnen te versterken.

Alle kinderen in Nederland, ook zij die gezond zijn, hebben recht op zorg vanuit het Basispakket JGZ (0-18 jarigen) en gemeenten hebben op grond van de Wet publieke gezondheid de taak om te zorgen dat 0-18 jarigen woonachtig in hun gemeente deze zorg ook krijgen aangeboden. In die zin is de jeugdgezondheidszorg, die alle (zowel individuele als ook collectieve) preventieve kerntaken in de zorg voor jeugd betreft, te beschouwen als een basisvoorziening. Het Landelijk Professioneel Kader (LPK), sinds 1 januari 2016 van kracht, ondersteunt de JGZ-organisaties bij een meer flexibele uitvoering van het Basispakket JGZ. Het kader past goed bij een JGZ die transformeert en streeft naar een nog betere inbedding in het domein van de publieke gezondheidszorg. Tevens helpt het de JGZ om zich goed te kunnen positioneren in het (lokale) sociale domein. Centraal staat steeds daarbij een goede aansluiting op de behoeften en mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders. Net als voorgaande jaren is en blijft preventie het kenbegrip binnen het werkgebied van de JGZ. Daarbij gaat het om ontzorgen, normaliseren en demedicaliseren. Daarbij hoort ook in samenwerking met ketenpartners het bieden van de juiste hulp op maat en integrale hulp. In 2020 wil JGZ Groningen de kernactiviteiten ook in dat kader uitvoeren.

Onderdeel van JGZ Groningen is de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) met als belangrijkste doel het voorkomen van ziekten en epidemieën. De gemeenten zijn sinds 1-1-2019 formeel verantwoordelijk voor de uitvoering en financiering van de vaccinaties. Hoewel het RVP geen deel uitmaakt van het Basispakket JGZ, behoort vaccineren wel tot de kernactiviteiten van de JGZ. Vastgelegd is namelijk dat de uitvoering van het RVP moet gebeuren door dezelfde organisatie die ook de JGZ uitvoert.

Wat willen we bereiken

Jeugdgezondheidszorg

Verbetering, vernieuwing en doorontwikkeling naar een duurzame en meer flexibele JGZ staat in 2020 ook centraal. Daarbij blijven we ernaar streven om alle kinderen/jeugdigen in beeld te houden, maar dat doen we samen met ouder(s) en ketenpartners en daardoor nog meer op maat. De rol van de JGZ-professional verandert ook bij dit proces, omdat ouder(s) en kind/jongere steeds meer zelf regie hebben over welke diensten ze van de JGZ willen ontvangen. De vorm, inhoud en het aantal contacten met de JGZ passen bij die behoefte van ouder(s) en kind/jongere. Daarnaast zal de JGZ blijven investeren in nog meer gebruikmaken van nieuwe communicatietechnologieën richting de ouder(s) en kind/jongere.

Wat gaan we daarvoor doen

Jeugdgezondheidszorg

- In 2018 hebben JGZ-professionals een preventieagenda samen met het NCJ opgesteld met als belangrijkste pijlers: ouderschap, hechting, gezondheid en weerbaarheid. Door stevig in te zetten op deze pijlers en krachten te bundelen met andere organisaties en bondgenoten, zoals onderwijs, jeugdhulp en huisartsen wil ook de JGZ GGD Groningen hardnekkige maatschappelijke problemen, zoals: schoolverzuim, kindermishandeling en armoede te lijf gaan. In 2019 wordt een begin gemaakt met deze aanpak en in 2020 zal de inzet worden gecontinueerd.

- Om ouders en jeugdigen goed te blijven bereiken en de interactie nog efficiënter en effectiever met hen aan te gaan, is het gebruik van (social) media onmisbaar. Een goede online communicatiestructuur draagt hierbij toe. Op het gebied van online communicatie behoort JGZ GGD Groningen net als in 2019 ook in 2020 bij de koplopers voor wat betreft de inbedding in de organisatie.

De ontwikkelingen binnen de GroeiGidsApp passen hierbij. In 2020 zal de app nog meer centraal komen te staan in het contact met ouders. De koppeling met de Ouderchat heeft dan inmiddels plaatsgevonden. Dit behelst de toevoeging van een chatknop zodat ouders via de app rechtstreeks kunnen chatten met een JGZ-professional.

- Er wordt verder geïnvesteerd in de ketenaanpak op het gebied van geboortezorg. De JGZ draagt bij aan de continuïteit van zorg door een goede aansluiting van verleende zorg door gynaecoloog, verloskundige, kraamzorg en JGZ op elkaar. Een sluitende keten, waarbij de jeugdarts en de jeugdverpleegkundige ook voor de geboorte hun expertise inbrengen bij kwetsbare zwangeren.
- Op basis van informatie uit de individuele contactmomenten bezit de JGZ niet alleen de mogelijkheid om signalen te bundelen, maar ook te adviseren over een collectieve aanpak. Op deze wijze kan en wil de JGZ nog meer bijdragen aan het inzicht van de gemeente in de gezondheid van haar jeugd. Tevens wil de JGZ het eigen aanbod hiermee nog verder afstemmen op de (veranderde) wensen en gewoontes van ouders en jeugdigen.
- GGD Groningen heeft vanaf 1 januari 2019 de verbeterde meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld met afwegingskader geïmplementeerd. Dit betekent dat het protocol meldcode ook is aangepast en ter toetsing is voorgelegd bij de Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling. Alle teams worden ook in 2020 ondersteund bij het toepassen van de verbeterde meldcode.

Wat kost het?

1a. Gezond en veilig opgroeien	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023
Totaal Uitgaven	17.921	18.369	18.828	19.299
Bijdrage gemeenten – inwoners	-12.230	-12.536	-12.849	-13.170
Bijdrage gemeenten – huisvesting	-830	-851	-872	-894
Overige inkomsten	-4.861	-4.983	-5.107	-5.235
Totaal Inkomsten	-17.921	-18.369	-18.828	-19.299
Saldo Gezond en veilig opgroeien	0	0	0	0

GEZONDHEID: GEZONDHEID BESCHERMEN EN BEVORDEREN

Het deelprogramma Gezondheidsbescherming van GGD Groningen omvat meerdere **producten** op het gebied van het beschermen en bevorderen van gezondheid.

De GGD houdt zich bezig met tal van activiteiten op het gebied van gezondheidsbescherming, gezondheidsbevordering en veiligheid. Burgers beschermen als er risico's zijn voor **infectieziekten** is een wettelijke taak van de GGD. Denk hierbij aan het in beeld brengen en voorkomen van besmettelijke ziekten door vaccinatiecampagnes, het afnemen van SOA-testen tijdens het spreekuur **seksuele gezondheid** en de **screening op tuberculose**.

Ook adviseren we (zorg)instellingen over hun hygiënebeleid. Naast **advies** over gezond **reizen**, geeft GGD Groningen ook de benodigde vaccinaties.

GGD Groningen heeft ook een centrale rol in het bewaken, beschermen en bevorderen van de **gezondheid** van **asielzoekers** en **vergunninghouders** in de regio.

Medische Milieukunde richt zich op de invloed van het milieu op de gezondheid van bevolkingsgroepen. We geven adviezen over onder andere gevaarlijke stoffen, straling, geluid en geur in het binnen- en buitenmilieu, met een gezonde leefomgeving als oogmerk.

De **forensische geneeskunde** verzorgt de lijkschouw voor gemeenten en voert de medische arrestantenzorg en sporenonderzoek bij verdachten of slachtoffers uit op basis van een contract met politie en justitie. De forensisch artsen van de GGD beoordelen ook personen met verward gedrag of psychische zorgbehoefte, op verzoek van politie op de politiebureaus.

Wat willen we bereiken?

Antibioticaresistentie

Steeds meer soorten bacteriën worden ongevoelig voor antibiotica (antibioticaresistentie). Hierdoor zijn in de toekomst infecties minder goed te behandelen. Bacteriën houden zich niet aan landsgrenzen, daarom zijn zowel internationaal als nationaal maatregelen nodig. Om dit te realiseren heeft de Infectieziektenbestrijding van GGD Groningen een gezamenlijke aanpak van antibioticaresistentie als prioriteit. Met het UMCG en andere partners in de regio is een zorgnetwerk met informatiepunt BRMO/MRSA (bijzonder resistente micro-organismen) gerealiseerd, met subsidie van VWS.

Seksuele gezondheid

Het team SG volgt de hoofdlijn van het Nationale Actieplan soa, hiv en seksuele gezondheid (2017-2022) waarin een integrale aanpak met een positieve benadering van seksualiteit centraal staat. De thema's zijn soa-bestrijding, hiv-bestrijding, seksuele gezondheid en seksuele vorming,

Voorkomen van ongewenste zwangerschap, tegengaan van seksueel geweld met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen. In het activiteiten- en beleidsplan Sense Noord-Nederland en de vijfjarendoorkijk voor Sense NN 2017-2022 zijn concrete uitwerkingen opgenomen.

Omgevingswet

In 2021 treedt volgens planning de Omgevingswet in werking. Deze wet richt zich op het realiseren van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Gemeenten bereiden zich op deze grote operatie voor, brengen hun organisatie in gereedheid en werken samen met partners aan een omgevingsvisie en omgevingsplannen. Ook beïnvloeden de opgaven en ambities vanuit de klimaat- en energietransitie de leefomgeving, zowel in ruimtelijke zin als wat betreft milieu, gezondheid en veiligheid. Gezondheid moet vanaf het begin worden meegenomen in deze visie en de uitwerking daarvan, om zo een integrale afweging te kunnen maken tussen de vele belangen en tot een goede fysieke leefomgeving te komen.

Toekomst forensische geneeskunde

Eind september 2018 heeft de minister van Justitie en Veiligheid mede op basis van het advies van Commissie Hoes en de Taskforce lijkschouw een beleidsbrief geschreven over de toekomst van forensische dienstverlening. De aanbeveling is om van het Forensisch Medisch Onderzoek en de lijkschouw door de gemeentelijk lijkschouwer een overheids-prerogatief te maken dat wordt belegd bij de GGD'en. Daarnaast is het advies om de Medische Arrestantenzorg in een lichte vorm aan te besteden. GGD GHOR NL onderzoekt of deze dienstverlening door de GGD kan worden uitgevoerd. Eerstelijns Forensisch Medische Expertise bij Kindermishandeling (en Kwetsbaren) wordt ook bij de GGD'en belegd. In 2019 start een arts in opleiding tot specialist (AIOS) in regio Noord met een tweejarige opleiding tot forensisch arts.

Op Noord-Nederlands niveau is tussen de GGD'en een vorm van samenwerking afgesproken ten aanzien van lijkschouw en Forensisch Medisch Onderzoek. In 2019 wordt volgens planning in Noord-Nederlands verband gezamenlijk ingeschreven op de aanbesteding van de Medische Arrestantenzorg voor de Nationale Politie.

TBC

Waar mogelijk en/of noodzakelijk wordt samenwerking met GGD Fryslân en GGD Drenthe (Noord-Nederlandse samenwerking) en met het RIVM gezocht. Op deze manier borgen we specialistische kennis en de dienstverlening. Voor de TBC-bestrijding zal de reeds ingezette samenwerking Noord- en Oost-Nederland verder vorm krijgen. Dit is ook nodig omdat de TBC-bestrijding steeds verder indikt (afnemende prevalentie).

Jong Leren Eten

Het landelijke programma 'Jong Leren Eten 2017-2020' (JLE) wordt door een makelaar Jong Leren eten en een co-makelaar (gezondheidsbevorderaar) uitgevoerd. JLE wil bereiken dat zoveel mogelijk kinderen en jongeren meer 'structureel' in aanraking komen met informatie en activiteiten over voedsel/voeding, met als uiteindelijk doel dat zij leren om gezonde en duurzame keuzes te maken.

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz)

De OGGz richt zich op zorgwekkende zorgmijders en personen met verward gedrag. Het gaat hierbij vaak om zeer complexe problematiek, waarbij bijvoorbeeld sprake is van overlast, vervuiling, verslaving, verwaarlozing en/of ernstige psychische problematiek. OGGz bevordert dat ook deze mensen de hulp en zorg krijgen die ze nodig hebben. Ook coördineren we voor een aantal gemeenten de lokale OGGz-netwerken en zorgen we voor afstemming met de ketenpartners.

De OGGz is onderhevig aan veranderingen door onder andere de decentralisatie van zorgtaken naar gemeenten. In 2020 gaat GGD Groningen de OGGz inhoudelijk doorontwikkelen om zo een belangrijke bijdrage te kunnen blijven leveren aan de OGGz-problematiek in het sociale domein, in samenspraak met gemeenten en OGGz-partners. De GGD wil zich meer profileren als een expertisecentrum op het gebied van de OGGz.

Wat gaan we daarvoor doen?

- **Antibioticaresistentie.** Met de noordelijke GGD'en, ziekenhuizen, microbiologen, huisartsen en verzorgings- en verpleeghuizen wordt een gezamenlijke aanpak van antibioticaresistentie ontwikkeld. Dit betreft onder andere een digitaal meldingsstelsel, scholing van verzorgend personeel, landelijke afstemming, meldingen en vervolgcacties.
- **Antibioticaresistentie.** De Deskundige Infectiepreventie (DI) geeft scholing, voorlichting en advies, doet controles en audits en ondersteunt en adviseert intern en extern bij vragen over hygiëne en infectie-preventiemaatregelen. Verder doet de DI werkzaamheden voor derden zoals verpleeg-/verzorgingshuizen en neemt hij/zij samen met andere collega's AIZB deel aan werkgroepen van het ABR-zorgnetwerk werkgroepen.
- **Tuberculosebestrijding.** In 2020 heeft *het team TBC* het voornemen om een start te maken met preventief screenen op LBTI bij asielzoekers, waarmee we TBC en LTBI uitsluiten. Daarnaast zal onderzoek uitsluitel geven of we in 2020 nog kinderen jonger dan 5 jaar screenen. Verder zal

de screening op incidentie worden aangepast (screenen bij landen waar weinig TBC voorkomt < 100/100000), waardoor er nog minder TBC-screeningen zullen plaatsvinden.

- **Seksuele Gezondheid.** Binnen *het team SG* zijn diverse werkgroepen aan de slag met concrete acties. Zo is seksuele vorming de leidraad van de werkgroep JONG, werkt de werkgroep LHBT aan het regelen van de PrEP-zorg voor Noord Nederland, heeft de werkgroep Seksuele Gezondheid Migranten diverse activiteiten met ketenpartners gericht op het bevorderen van de seksuele gezondheid van statushouders en is de werkgroep Prostitutie gericht op het beter bereikbaar worden (voor???) sekswerkers, waardoor zij meer vertrouwen in de GGD krijgen en de GGD weten te vinden.
- **Omgevingswet.** Als GGD ondersteunen we gemeenten bij de voorbereiding op de taken die voortvloeien uit de Omgevingswet, de klimaatadaptatie en energietransitie. Ten behoeve van deze ondersteuning werken we o.a. samen in het Regionaal Platform Omgevingswet met gemeenten, Veiligheidsregio, Omgevingsdienst, provincie, waterschappen en Rijkswaterstaat.
- **Jong Leren Eten.** Gezondheidsbevordering ondersteunt en verstrekt JLE bij haar activiteiten door onder andere de inzet van de Gezonde School met focus op voeding, het project Gezond Scoren i.s.m. FC Groningen en het organiseren van netwerkbijeenkomsten.
- **Openbare Geestelijke Gezondheidszorg.** Het aantal personen met (overlast veroorzakend) verward gedrag en complexe problematiek vraagt om een goede ketensamenwerking. Gemeenten hebben gezamenlijk gewerkt aan een sluitende aanpak. Als GGD leveren we een actieve bijdrage om tot een sluitende aanpak voor personen met (overlast veroorzakend) verward gedrag en complexe problematiek te komen door onder andere met onze OGGz en onze forensisch artsen op verzoek van Veiligheidshuis Groningen te participeren in het multidisciplinair overleg complexe casus. De pilot 'GGD-er in de buurt' (Westerkwartier) krijgt een vervolg en wordt uitgebreid, waarbij de nadruk ligt op signalering en preventie ter voorkoming van dreigende escalatie.
- De OGGz van de GGD organiseert 2x per jaar het Kennisnetwerk OGGz voor alle medewerkers in de provincie Groningen die met OGGz problematiek te maken hebben. In het kennisnetwerk worden landelijke ontwikkelingen vertaald naar de regio en vindt er kennisoverdracht plaats tussen de verschillende regio's. Ook geeft de GGD op verzoek scholing aan ketenpartners over diverse thema's, zoals de aanpak van hoarding en vervuiling.

Wat kost het?

1b. Gezondheid beschermen en bevorderen	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023
Totaal Uitgaven	9.010	9.235	9.466	9.703
Inwonersbijdrage gemeenten	-2.372	-2.431	-2.492	-2.554
Overige inkomsten	-6.638	-6.804	-6.974	-7.148
Totaal Inkomsten	-9.010	-9.235	-9.466	-9.703
Saldo Gezondheid beschermen en bevorderen	0	0	0	0

GEZONDHEID: ADVISEREN OVER GEZONDE WIJKEN, DORPEN EN STEDEN

Het deelprogramma Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden omvat de producten epidemiologie, gezondheidsbevordering en advisering publieke gezondheid.

GGD Groningen ondersteunt gemeenten bij het maken van **integraal lokaal beleid** over gezondheid en een gezonde leefomgeving. De GGD helpt ook bij de implementatie. Het gedachtengoed van positieve gezondheid staat hierbij centraal. De insteek is om de mogelijkheden, veerkracht en eigen regie van mensen te versterken. De GGD verricht eigen **epidemiologisch onderzoek** en **monitoring** van kengetallen. Daarbij wordt gebruikgemaakt van beschikbare relevante (landelijke) data en kennis om **advies op maat** te geven.

Wat willen we bereiken?

Algemeen

Preventie heeft een belangrijke plaats gekregen in gemeentelijk gezondheidsbeleid. Een integrale aanpak met duidelijk omschreven doelen in de gemeente maakt inzet op preventie beter mogelijk. Dit sluit aan bij de nieuwe kijk op gezondheid, waarbij gezondheid steeds meer in relatie wordt gezien met sociale factoren en omgevingsfactoren. Door preventie en bevorderen van gezond gedrag blijven mensen langer gezond, kunnen ze langer maatschappelijk participeren (een bijdrage leveren aan de samenleving). Door gerichte aandacht voor specifieke groepen burgers kunnen sociaaleconomische gezondheidsverschillen aangepakt worden.

Monitoring

De Gezondheidsmonitors worden landelijk verder geharmoniseerd, zodat de resultaten voor de gemeenten in Groningen kunnen worden vergeleken met andere GGD-regio's en landelijke referentiecijfers. Eind 2019 wordt de Gezondheidsmonitor Jeugd in de klassen 2 en 4 van het regulier voortgezet onderwijs uitgevoerd. De resultaten worden gepresenteerd voor de zomer van 2020.

De voorbereiding en het veldwerk voor de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen vindt eveneens in 2020 plaats.

De digitale portal die we in 2018 hebben geïmplementeerd wordt actueel gehouden. Deze portal omvat informatie over de publieke gezondheid in Groningen, waaronder informatie uit de landelijke monitors en vanaf 2020 informatie vanuit het JGZ-contactmoment *Jij en Je Gezondheid*. De portal is vrij toegankelijk.

Ten slotte gaan we meer onderzoek doen op onze eigen data, zodat we bijdragen aan een wetenschappelijke onderbouwde werkwijze ter bevordering van de publieke gezondheid in de provincie Groningen.

Advisering door te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en vragen bij gemeenten

GGD Groningen sluit aan bij de ontwikkelingen en vraagstukken die binnen gemeenten spelen, zoals de brede aanpak van sociaaleconomische gezondheidsverschillen, de vergrijzende samenleving, gezondheid in de Omgevingswet, de ontwikkeling naar gebieds- en wijkgericht werken en het doorontwikkelen van opdrachtgever- en opdrachtnemerschap tussen gemeenten en GGD. Afspraken worden vastgelegd in de DVO's, die verder worden ontwikkeld en gemonitord. Samen met de zorgsector wordt gezocht naar afstemming tussen preventie en curatie. We streven ernaar dat gemeenten de GGD zien als een betrouwbare en 'nabije' adviseur op het gebied van de publieke gezondheid.

Om gezond gedrag te bevorderen geeft GGD Groningen advies en ondersteuning aan gemeenten en veldpartijen ten aanzien van programma's en interventies gericht op effectieve methodieken. Hierbij wordt de verbinding gemaakt tussen landelijke en regionale ontwikkelingen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- **Algemeen.** GGD Groningen heeft zich aangesloten bij de Alliantie Nederland Rookvrij – op weg naar een rookvrije generatie 2017-2020. GGD Groningen motiveert en ondersteunt gemeenten om zich aan te sluiten bij deze alliantie. Ook GGD-medewerkers die roken worden ondersteund bij het stoppen met roken.
- **Algemeen.** Er wordt ingezet op een integrale aanpak van interventies en programma's, waardoor er een effectieve en duurzame verandering volgt en de samenwerkingsketen versterkt wordt.
- **Monitoring.** De Gezondheidsmonitor Jeugd wordt in 2019 voor de tweede keer geharmoniseerd uitgevoerd. Voor de zomer van 2020 worden de resultaten verwacht. De informatie wordt gepresenteerd via ons portal <https://ggdgroningen.incijfers.nl> en we zullen de nieuwe informatie in samenspraak met de gemeenten duiden. Daarnaast zullen we vanaf 2020 ook de gemeentelijke cijfers vanuit het JGZ-contactmoment *Jij en Je Gezondheid* in de portal beschikbaar stellen voor gemeenten.
- **Monitoring.** De GGD draagt bij aan monitoring (en opvang) van kwetsbare groepen (personen met verward gedrag i.s.m. ketenpartners) en personen die met dwang in de GGz worden begeleid (BOPZ) en denkt mee met de introductie van de nieuwe Wet verplichte GGz (Wvvgz).
- **Monitoring.** In het najaar van 2020 voeren wij de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen uit. Gemeenten worden in 2020 nauw bij de opzet van de monitor betrokken met de mogelijkheid om eigen vragen in te voegen.
- **Advisering.** De GGD is nauw betrokken bij het lectoraat Healthy Ageing publieke gezondheid/ouderen (met aandacht voor monitoren kwetsbare ouderen) en de Aletta Jacobs School of Public Health.
- **Advisering.** GGD Groningen participeert actief in landelijke werkgroepen (GGD GHOR NL, RIVM) en regionale netwerken (o.a. zwangerschap en geboorte, suïcidepreventie).
- **Advisering.** GGD Groningen adviseert sectoroverstijgend over gezondheidsbeleid en hoe gezondheid meegenomen en bevorderd kan worden in andere beleidsdomeinen, bijvoorbeeld vanuit het landelijke Preventieakkoord en in het kader van de Omgevingswet. Op deze manier wordt Publieke Gezondheid met andere domeinen binnen de gemeenten verbonden. We willen de ontwikkeling van een Regionaal Gezondheidsakkoord 2020-2030 helpen vormgeven, in relatie tot het landelijk Preventieakkoord.
- **Advisering.** Op basis van data en kennis wordt samen met de gemeente(n) bepaald welke thema's prioritair zijn. De adviseurs PG sluiten aan bij de speerpunten van de betreffende gemeente. Hierbij adviseren zij domeinoverstijgend en stimuleren zij intersectorale samenwerking.
- **Advisering.** GGD Groningen verbetert de kwaliteit van haar advisering en ontwikkelt praktisch toepasbare expertise. Dit doen we door afstemming te zoeken met onze samenwerkingspartners, het wederzijds uitwisselen van kennis en door elkaar te versterken/positioneren in de keten.
- **Advisering.** Aardbevingschade heeft een negatief effect op de gezondheid en het welbevinden van de getroffen Groningers. GGD Groningen zet zich in voor een integrale aanpak van de gezondheidsproblemen als gevolg van de gaswinning. Ook participeren we in beleid en onderzoek naar de gevolgen van aardbeving op de volksgezondheid (Gronings Perspectief, Leefbaar en Kansrijk Groningen).
- **Gezondheidsbevordering.** GGD Groningen geeft uitvoering aan de speerpunten die door gemeente als prioritair worden aangegeven in het lokaal gezondheidsbeleid
- **Gezondheidsbevordering.** GGD Groningen volgt de laatste ontwikkelingen en trends binnen de publieke gezondheidszorg en weet deze te vertalen binnen (bestaande) programma's en interventies in de gemeente of gemeente-overstijgend, zodat een integrale en intersectorale aanpak gehanteerd wordt.

Wat kost het?

1c. Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023
Totaal Uitgaven	1.500	1.415	1.451	1.488
Inwonersbijdrage gemeenten	-1.122	-1.150	-1.179	-1.208
Overige inkomsten	-288	-295	-303	-310
Totaal Inkomsten	-1.410	-1.445	-1.481	-1.518
Saldo adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	90	-30	-30	-30

GEZONDHEID: INSPECTEREN EN ADVISEREN VAN LOCATIES TER BEVORDERING VAN DE KWALITEIT, VEILIGHEID EN HYGIËNE

Dit deelprogramma omvat de hygiëne-inspecties, die door het team Toezicht en Advies worden uitgevoerd.

Als GGD voeren we **hygiëne-inspecties** uit bij kinderopvanglocaties, tattoo- en piercingshops, schepen, seksinrichtingen en asielzoekerscentra. Voor een aantal gemeenten voert GGD Groningen sinds 2017 het **toezicht** op de **Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)** uit.

Dit deelprogramma omvat **toezicht op de kwaliteit van kindercentra en gastouderopvang** in opdracht van Groningse gemeenten. Het team Toezicht en Advies houdt toezicht volgens de landelijke kwaliteitseisen op het gebied van het pedagogisch apparaat (waaronder voorschoolse educatie), personeel en groepen, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting en de omgang met ouders.

Voor Appingedam, Delfzijl, Loppersum en Het Hogeland voert GGD Groningen sinds 2017 het **toezicht** op de **Wmo** uit en het Westerkwartier is in 2018 aangesloten. We zien toe op en bevorderen de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning die gemeenten in het kader van de Wmo inkopen bij zorg- en welzijnsinstellingen. Het kwaliteitstoezicht spitst zich toe op cliënten, personeel en veiligheid. Voor vier gemeenten is het rechtmatigheidstoezicht en het toezicht bij calamiteiten belegd bij GGD Groningen.

Ook worden inspecties uitgevoerd bij seksinrichtingen en asielzoekerscentra volgens landelijke richtlijnen.

Het team Toezicht en Advies voert in opdracht van het ministerie van VWS hygiëne-inspecties uit bij tattoo- en piercingshops en op schepen in zeehavens.

Wat willen we bereiken?

Kwalitatief goede en veilige opvang voor kinderen, de kwaliteit van Wmo-voorzieningen waarborgen en signalen en misstanden in kaart brengen. Daarnaast streven we naar veiligheid en hygiënisch werken binnen de doelgroepen waar inspecties worden uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toezicht houden en inspecties uitvoeren volgens de wettelijke normen, termijnen en vergunningen en uitvoering van de afspraken omtrent het toezicht op Wmo-instellingen.

Wat kost het?

1d. Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023
Totaal Uitgaven	1.413	1.448	1.485	1.522
Inwonersbijdrage gemeenten	0	0	0	0
Overige inkomsten	-1.413	-1.448	-1.485	-1.522
Totaal Inkomsten	-1.413	-1.448	-1.485	-1.522
Saldo Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	0	0	0	0

PROGRAMMA RIGG: JEUGDHULP VOOR GRONINGER GEMEENTEN IN 2020

De RIGG heeft de opdracht om op het gebied van de jeugdhulp voor de Groninger gemeenten de volgende taakgebieden in te richten en uit te voeren:

- Inkoop aangevuld met contractmanagement en contractbeheer.
- Advies over programmering, sturing en ontwikkeling van jeugdhulp.
- Kwaliteit en monitoring (budget- en kwaliteitsbewaking).

De Groninger gemeenten hebben in het najaar van 2016 besloten dat ze na 2017 nog drie jaar gezamenlijk door willen gaan met de transformatie van de jeugdhulp. Om die transformatie te kunnen realiseren hebben ze tevens besloten dat de RIGG nog drie jaar zal voortbestaan. Met ondersteuning van de RIGG kunnen de gemeenten in de jaren 2018 tot en met 2020 de transformatie vormgeven, de jeugdhulp samen inkopen, het gebruik ervan in samenhang monitoren en een aantal voorzieningen – waaronder Veilig Thuis – samen blijven gebruiken.

In 2018 is een start gemaakt met de transformatieagenda. Samen met het bedrijfsplan RIGG vormt de transformatieagenda de basis voor de werkzaamheden en inrichting van de RIGG voor 2020.

Wat willen we bereiken?

- In 2020 is een aantal doelstellingen vanuit de transformatieagenda verder ontwikkeld en/of gerealiseerd.
- De informatievoorziening ten behoeve van de sturing en de beleidsontwikkeling voldoet aan de in 2018 door het Dagelijks Bestuur PG&Z gestelde eisen.
- Waar nodig zijn nieuwe producten beschreven en ingekocht (conform de Open House inkoopprocedure).
- Het contractmanagement en -beheer geven beter inzicht in het functioneren van de keten in de jeugdhulp, van verwijzers via gemeentelijke Toegang tot en met de aanbieders.
- De RIGG overziet verbeteringen in de gehele keten en heeft naar aanleiding daarvan signalen afgegeven, adviezen verstrekt en daarop gemonitord (indien gewenst).

Wat gaan we daarvoor doen?

Inkoop, contractmanagement en contractbeheer

Omdat de inkoop voor de jaren 2018 en verder heeft plaatsgevonden in 2017, is de focus in 2020 gericht op de verdere professionalisering van inkoop, contractmanagement, contractbeheer en budgetbewaking, waarbij er meer aandacht zal zijn voor het bewaken van de kwaliteitsaspecten, die in de contracten met jeugdhulpaanbieders zijn vastgelegd, en de sturingsaspecten.

In de overeenkomsten met de jeugdhulpaanbieders neemt de RIGG de kwaliteitseisen op die gekoppeld zijn aan de wettelijke eisen, de landelijk opgestelde kwaliteitseisen en de kwaliteitsnormen en beroeps-codes van de beroepsgroep. Investerings in de kwaliteit van de jeugdhulp krijgen een richting vanuit de al eerder genoemde transformatie-opdrachten. De RIGG monitort of aanbieders – en andere partijen in de keten – voldoen aan deze eisen door middel van rapportages en (eigen) onderzoek.

Met de inkoop van de jeugdhulp voor 2020 is ruim 120 miljoen euro gemoeid. Het budget waarvoor de RIGG namens de Groninger gemeenten gezamenlijk gaat inkopen, is omstreeks 100 miljoen euro.

Adviezen over programmering, sturing en ontwikkeling van jeugdhulp

De RIGG heeft vanuit een signaleringspositie een adviesfunctie naar zowel bestuur als naar alle individuele gemeenten in de GR PG&Z. Vanuit deze functie is, onder andere, in 2018 de nieuwe

transformatieagenda voor de komende jaren opgesteld. Die transformatie is gericht op een soepel werkend, kwalitatief goed en betaalbaar jeugdhulpstelsel binnen de context van het bredere sociale domein.

In 2020 zal de focus liggen op de uitvoering en doorontwikkeling van deze transformatieagenda. De RIGG monitort, begeleidt en ondersteunt daarvoor gemeenten en aanbieders, waar dat nodig is. Op basis van onderzoek en analyse worden de gemeenten op de hoogte gesteld van de kwaliteit en de omvang van de verleende jeugdhulp en de werking van de gemeentelijke toegang.

Kwaliteit en monitoring (budget- en kwaliteitsbewaking)

Om de inkoop, het contractbeheer en de adviesfunctie te kunnen organiseren is een sluitend administratief systeem nodig, waar alle zorgtoewijzingen binnenkomen en worden geanalyseerd. Daarmee is de ICT niet alleen een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering van de RIGG, ook voor de gemeenten en jeugdhulpaanbieders is de aansluiting van en met de ICT-systemen van belang.

De RIGG organiseert de routes en het knooppunt voor administratieve en financiële processen tussen de Groninger gemeenten en de ruim 190 jeugdhulpaanbieders, waarbij 12.000 cliënten zijn betrokken. Om dat te faciliteren streeft de RIGG er naar om de gemeentelijke systemen te koppelen aan het RIGG-systeem (de Suite4Jeugdzorg), zodat een efficiënte en effectieve data-uitwisseling ontstaat die basis is voor stuurinformatie. Eind 2017 is ten behoeve van de informatievoorziening voor gemeenten het project 'Sturen op uitgaven jeugdhulp' gestart. Het project is begin 2018 geïntensiveerd (Taskforce) en de uitkomsten van dit project worden geïmplementeerd in de RIGG-organisatie. Speerpunt van het project is het toegankelijk maken van stuur- en beleidsinformatie voor gemeenten, zodat zij kunnen sturen op de (uitgaven voor) jeugdhulp.

De RIGG voert het betalingsverkeer en berichtenverkeer uit tussen gemeenten en aanbieders van zorg in natura (ZIN). Daardoor heeft zij zicht op de uitputting van de zorgbudgetten en rapporteert zij daarover. Daarnaast monitort de RIGG samen met de gemeenten het PGB-gebruik in onze regio. Zij adviseert het bestuur, individuele gemeenten en jeugdhulpaanbieders als een budgetoverschrijding dreigt of als de balans tussen ZIN en PGB te ver uitslaat.

Uit bovenstaande zijn als speerpunten in 2020 aan te merken:

- het uitvoeren van de transformatieagenda
- contractmanagement en –beheer
- monitoring ten behoeve van de Groninger gemeenten.

Wat kost het?

2. RIGG (overhead)	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023
Totaal Uitgaven	2.956	3.030	3.106	3.183
Bijdrage gemeenten	-2.956	-3.030	-3.106	-3.183
Overige inkomsten				
Totaal Inkomsten	-2.956	-3.030	-3.106	-3.183
Saldo overhead RiGG	0	0	0	0

VERPLICHTE PARAGRAFEN

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten kent de begroting een aantal verplichte paragrafen. In deze beleidsbegroting zijn de paragrafen weerstandsvermogen, risicobeheersing, bedrijfsvoering en financiering opgenomen. De overige verplichte paragrafen (lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen en grondbeleid) zijn voor de GGD niet relevant en derhalve niet opgenomen.

WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Het BBV schrijft voor dat in de jaarrekening een beoordeling moet worden gegeven van het weerstandsvermogen. Deze beoordeling geeft aan hoe robuust de begroting is. Een robuuste begroting houdt volgens de BBV-voorschriften in dat niet elke financiële tegenvaller in de begroting dwingt tot bezuinigen. De beoordeling van het weerstandsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

- A. de weerstandscapaciteit bestaande uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- B. een inventarisatie van de risico's;
- C. kengetallen om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling.

A. WEERSTANDSCAPACITEIT EN BEOORDELING WEERSTANDSVERMOGEN

De beschikbare weerstandscapaciteit is gelijk aan de algemene reserve van €0,7 mln. De bestemmingsreserves dienen ter afdekking van geoormerkte incidentele uitgaven en zijn derhalve buiten de risico-afweging voor het weerstandsvermogen gehouden. In de financiële begroting is de aard van de bestemmingsreserve beschreven. Voor de RIGG zijn geen risico's te onderkennen.

Als we de weerstandscapaciteit in relatie tot het risicoprofiel schetsen, kunnen we concluderen dat de algemene reserve voor het programma Gezondheid de risico's binnen het programma kan opvangen.

Risico's (* € 1.000)	Inschatting
Persoonlijk Ontwikkelbudget	180
Bezuiniging 2019/2020	300
Taakuitname	150
Boventallige medewerkers	78
Verzelfstandiging	0
Publieke Gezondheid Statushouders	0
Totaal	708

B. RISICO'S EN ONTWIKKELINGEN

We monitoren de risico's voor uitvoering van de PG&Z-taken in het kader van de begrotingscyclus en – meer gericht op de reguliere bedrijfsprocessen – via uitvoering van het jaarplan AO/IC. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de risico's die de PG&Z-regeling kent, voor de afdekking waarvan geen middelen beschikbaar zijn.

Hierna volgt een korte toelichting op bovenvermelde risico's:

1. Persoonlijk ontwikkelbudget (POB)

Alle opleidingskosten, die onder het POB vallen worden geboekt op het opleidingsbudget van de GGD. Een medewerker heeft recht op een besteding van €3.000 voor opleidingen over een periode van 3 jaar. In de afgelopen jaren is het POB slechts voor 25% van het jaarbedrag door de medewerkers benut.

Risico

Indien iedere medewerker zijn POB-recht verzilvert leidt dit tot een maximale claim van €1,3 mln. voor drie jaar. De eerste twee jaar is ca. 25%/€0,14 mln. per jaar door de medewerkers ingezet voor het POB. In het derde jaar (2018) is €0,5 mln. besteed. In de exploitatie 2019 is slechts €0,2 mln. per jaar beschikbaar. Van de totale claim van €1,3 mln. is €0,78 mln. gerealiseerd. Het budget voor drie jaar is €0,6 mln. Het verschil tussen het budget van €0,78 en de werkelijke uitgaven van €0,6 mln. is het risico.

Kans

Met ingang van 2019 wordt een bestemmingsreserve ingesteld voor opleidingen om schommelingen ten opzichte van het budget op te vangen. Met een dergelijke reserve kan het risico over een periode van drie jaar worden gespreid en worden teruggebracht naar €0,18 mln.

Beheersmaatregelen

Met een scherpe monitoring op de uitgaven in het kader van het POB signaleren we vroegtijdig de ontwikkeling van deze uitgaven. Bij sterke overschrijding zoeken we naar ruimte voor dekking in de exploitatie. Met ingang van 2019 wordt een bestemmingsreserve ingesteld voor opleidingen om schommelingen ten opzichte van het budget op te vangen.

2. Bezuinigingen 2019/2020

De exploitatie 2018 laat een tekort zien van ca. €1,0 miljoen. Er is geen ruimte binnen de exploitatie om overschrijdingen op te vangen of ruimte voor nieuw beleid of initiatieven. Naast het tekort voor het lopende jaar hebben we in 2019 nog een structurele korting van 0,2 mln. te verwerken in verband met teruggave instandhoudingskosten aan de gemeente Groningen. Totaal komt bij ongewijzigd beleid de financiële taakstelling voor 2019 op $0,9 + 0,2 = 1,1$ miljoen euro.

Voor een structureel gezonde exploitatie zou elk programma/afdeling idealiter over een vrije beleidsruimte moeten beschikken. Hiervoor zou er minimaal 4 ton moeten worden bezuinigd. In totaal hebben we dan een structurele bezuinigingsopgave van $€1,1 + €0,4 = €1,5$ miljoen. De doelstelling is om in 2019 €1,1 miljoen structureel binnen de huidige exploitatie (van ca. 27 miljoen euro) vrij te spelen. In 2020 loopt dit saldo op tot structureel €1,5 miljoen.

Risico

Het niet realiseren van de bezuiniging of invloeden van buitenaf, die de bezuinigingsdoelstelling vermoeilijken. Denk hierbij aan teruglopende inkomsten of afname van taken. De bezuinigingen zijn ingeboekt. Het niet halen van de bezuiniging komt terug in de overschrijding en daarmee in het resultaat.

Kans

De kans op het onvoldoende halen van de bezuiniging wordt op 20% geschat, waarmee een claim van €300.000 op het weerstandsvermogen wordt meegenomen.

Beheersmaatregelen

De negatieve prognose over het eerste halfjaar van 2018 is aanleiding geweest voor een aanvullende bezuinigingsoperatie en het nog strikter letten op uitgaven, dan wel mogelijkheden voor nieuwe kosten-dekkende inkomsten. Deze bezuinigingsronde is na de zomer van 2018 gestart. In de Zomerbrief 2019 informeren we het bestuur over de voortgang van de bezuinigingen en de wijze van invulling.

3. Taakuitname gemeentespecifieke taken en vermindering contracten derden

In de gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg is bepaald dat indien een gemeente een taak bij de GR PG&Z weghaalt ('taakuitname') deze gemeente alle frictiekosten draagt (inclusief overhead) die daarvan het gevolg zijn (GR PG&Z, artikel 26). Afhankelijk van de omvang van de taakuitname door gemeente(n) moet dit binnen de bedrijfsvoering van de GGD worden doorgevoerd, al dan niet in de vorm van een reorganisatie. De taakuitname kan zowel gemeenschappelijke als gemeentespecifieke taken betreffen. Voor zowel de gemeenschappelijke als de gemeentespecifieke taken geldt dat zij per 1 januari kunnen worden weggehaald met een opzegtermijn van minimaal 12 maanden. Voorwaarde is wel dat er een robuuste GGD overblijft.

Er wordt primair over frictiekosten gesproken als het gaat om een gemeenschappelijke taak, die uit de inwonersbijdrage wordt gefinancierd. Bij gemeentespecifieke taken is alleen sprake van frictiekosten bij een uitname groter dan 5 fte of €300.000 per gemeente/cluster van gemeente (afhankelijk van het contract). Hiermee wil GGD Groningen een flexibele partner voor de gemeenten zijn en comfort bieden bij het eventueel willen beleggen van gemeentespecifieke taken bij de GGD.

Risico

Gemeentespecifieke taken

De totale omvang van de gemeentespecifieke taken van de GGD is €4 mln. Inmiddels is met de dienstverleningsovereenkomsten de dienstverlening door de GGD afgestemd. Wij schatten de uitname van taken voor 2020 lager in dan in het eerste jaar van de dienstverleningsovereenkomsten. De risico-inschatting is dat eens per 3 jaar voor per saldo €0,5 mln. aan taken wordt uitgenomen.

Gemeenschappelijke taken

De kans op frictie als gevolg van een taakuitname wordt op nihil ingeschat. Kosten die hieruit ontstaan worden gedragen door de gemeente, die de taak uitneemt.

Taken voor derden

In 2018 zijn bijvoorbeeld de contracten met het COA aanzienlijk verlaagd (€1,2 mln.) door minder instroom asielzoekers. Dit was wel eenmalig. Het risico dat andere contracten worden verlaagd, is klein. Het risico wordt per jaar op €0,1 mln. ingeschat.

Kans

Gemeentespecifieke taken

In 2017 is een taakuitname geweest van de zorgcoördinatie Zorg voor Jeugd Groningen (ZvJG) door 11 gemeenten. In 2018 is een taakuitname geweest van drie gemeenten voor de OGGz en één voor de ZvJG. De kans op uitname is hiermee 20%.

Gemeenschappelijke taken

De mogelijkheid dat het risico op de gemeenschappelijke taken zich voordoet wordt op nihil gesteld.

Taken voor derden

Ten aanzien van de contracten met derden is de inschatting dat dit risico zich één keer per 2-5 jaar voordoet, derhalve 50%.

Beheersmaatregelen

Het risico van taakuitname is vooral gelegen in de personeelskosten. Op het moment van taakuitname worden medewerkers zo snel mogelijk ingezet op formatieplaatsen die nog niet bezet zijn of die vrijkomen. In het geval van herplaatsing worden medewerkers binnen twee weken in een herplaatsings-traject geplaatst.

Bij grotere uitname van taken bestaat het risico dat de vaste overhead moet krimpen. Het gaat hierbij om onder andere de huisvesting en ICT. Contracten van goederen en diensten worden, indien mogelijk, afgesloten met een opzegtermijn van maximaal een jaar.

4. Risico boventallige medewerkers

De GGD is in beweging en verandert continu. Binnen deze veranderingen is er een risico op een situatie van boventaligheid. De GGD staat garant voor deze medewerkers.

Risico

Ingeschat wordt dat van de ca. 450 medewerkers gemiddeld vier medewerkers in een boventalige situatie bij de GGD terechtkomen. Dit zijn niet altijd dezelfde personen, oude situaties worden opgelost en nieuwe situaties ontstaan. Dit risico wordt geraamd op ca. €65.000 per boventalige medewerker.

Kans

De mogelijkheid dat het risico zich voordoet wordt op 30% geschat, waarmee een claim van €78.000 op het weerstandsvermogen wordt meegenomen.

Beheersmaatregelen

Boventalige medewerkers worden zo snel mogelijk opgenomen in een herplaatsingstraject en de hiermee gemoeide kosten moeten in principe binnen de exploitatie worden opgevangen. Eens per kwartaal wordt de voortgang van het traject geëvalueerd. Als er sprake is van onvoldoende voortgang wordt binnen twee jaar een ontslagtraject ingezet.

5. Verzelfstandiging

Op 6 juli 2018 heeft het Algemeen Bestuur van de GGD het besluit genomen dat de GGD per 1 januari 2020 verzelfstandigt. Na de besluitvorming is het verzelfstandigingstraject in gang gezet. De DPG (als 'ontvangende partij') bereidt in nauwe afstemming met de gemeentesecretaris van de gemeente Groningen (als 'latende partij') dit proces voor.

De ontvlechting van de overhead van gemeente Groningen gaat om een bedrag van €3,1 mln. Het voornaamste risico zit in de mogelijkheid tot overname van personeel. Het totaal te ontvlechten bedrag voor personeel is ca. €1,3 mln.

Risico

De overhead bestaat verder uit een bedrag huisvesting, ICT en overige kosten. Voor ICT en facilitaire dienstverlening blijft de GGD gebruikmaken van de services van de gemeente Groningen, wat wordt vastgelegd in een SLA tussen de gemeente Groningen en de GGD. In hoeverre deze 'zakelijkere' werkrelatie leidt tot financiële nadelen is per maart 2019 nog niet bekend.

Kans

Uitgangspunt is dat de ontvlechting niet tot meerkosten leidt. Het risico is daarom net als bij de besluitvorming voor nul euro meegenomen.

Beheersmaatregelen

De verzelfstandiging wordt als project uitgevoerd. Er is een projectplan opgesteld, met een opsomming van te ondernemen activiteiten, de planning en de projectstructuur. Mocht tijdens het project blijken dat er toch meerkosten als gevolg van de ontvlechting uit de gemeente Groningen ontstaan (structureel dan wel incidenteel) dan zal op een later moment een wijziging voor de begroting 2020 worden ingediend.

6. Publieke Gezondheid statushouders

Wanneer een statushouder in een gemeente komt te wonen dan is de gemeente verantwoordelijk voor deze nieuwe inwoner en voert GGD Groningen de PG-taken op dit gebied uit. Voor de GGD leveren statushouders extra werk en derhalve extra kosten op door onder andere meer tijd per gesprek, meer huisbezoeken en tolkkosten. In 2016 en 2017 is dit incidenteel gefinancierd door het Rijk aan gemeenten en heeft de GGD een deel van die financiering van de gemeenten ontvangen. Een deel van deze gelden is bij de resultaatbestemming 2017 overgeheveld naar 2018. Ook in 2020 zullen er naar alle waarschijnlijkheid statushouders geplaatst worden, maar zullen er geen extra middelen beschikbaar worden gesteld door het Rijk.

Risico

De afbouw van de middelen houdt mede verband met de lagere instroom van statushouders. Mocht de lagere instroom veranderen dan ontstaat een structureel risico voor de GGD. Per jaar schatten we de kosten op ongeveer €0,35 mln. Deze inschatting is op basis van de uitgaven 2018.

Kans

We gaan ervan uit dat de instroom structureel laag blijft. Mocht er toch een verhoogde instroom plaatsvinden in 2019 dan moeten de resulterende kosten voor de GGD worden opgevangen door de bezuinigingen. Ten opzichte van vorig jaar is het risico meegenomen bij de risico-inschatting van de bezuiniging 2019/2020 en hier op nihil gesteld.

Beheersmaatregelen

Vanaf 2019 moet dit structureel in de exploitatie worden opgevangen. Bij de bezuinigingen 2019/2020 zal enige bufferruimte worden gecreëerd om dit effect op te vangen.

C. KENGETALLEN TER ONDERSTEUNING VAN DE BEOORDELING VAN DE FINANCIËLE POSITIE

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling. In het BBV is voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte. Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding het betreft.

De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Bij de berekening van dit kengetal voor de begroting is een raming gemaakt.

De **solvabiliteitsratio** geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

De **structurele exploitatieruimte** vergelijkt de structurele baten en structurele lasten met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder rente en aflossing) te dekken. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en wordt uitgedrukt in een percentage.

Financiële kengetallen	2017	2018	2019	2020	2021
Netto schuldquote	-11%	-7%	-3%	-2%	-3%
Solvabiliteitsratio	5%	4%	3%	3%	3%
Structurele exploitatieruimte	-4%	0%	0%	0%	0%

FINANCIERING

De PG&Z-regeling financiert haar investeringen in beginsel uit eigen middelen, verkregen uit bijdragen van deelnemende gemeenten. Wanneer de eigen middelen ontoereikend zijn kan voor investeringen aanvullende financiering worden aangetrokken.

In 2012 heeft het bestuur besloten om via de gemeente Groningen een lening aan te trekken ter waarde van €1 miljoen. De lening wordt gebruikt om de vervanging van een Mobiele Röntgen Unit (MRU) voor de TBC-bestrijding in Groningen, Drenthe en Friesland te financieren. De aanschaf heeft plaatsgevonden in het tweede kwartaal van 2013. De lening is halverwege 2013 geëffectueerd.

Schatkistbankieren

Aan de PG&Z-regeling is door de minister van Financiën op grond van artikel 9 van de regeling Schatkistbankieren een uitzondering verleend inzake de verplichting tot schatkistbankieren voor decentrale overheden. Deze uitzondering betekent dat de PG&Z-regeling zich niet hoeft aan te melden bij het Agentschap en geen rekening hoeft te openen voor het schatkistbankieren. Ook krijgt de PG&Z-regeling geen rekening-courant bij de schatkist. Deze uitzondering is aan de PG&Z-regeling verleend op basis van het feit dat de organisatie niet beschikt over eigen middelen en dat eventuele overtollige middelen via een andere decentrale overheid in de schatkist zullen worden aangehouden.

Deze uitzondering zal in het licht van de verzelfstandiging worden geëvalueerd. De GGD valt met ingang van 2020 niet meer onder de paraplu van de gemeente Groningen. Het is dan ook belangrijk dat de gemeenten tijdig de bevoorschotting betalen van de inwonersbijdrage. De GGD zal de taken, die zijn opgenomen in de dienstverleningsovereenkomsten ook zoveel mogelijk als voorschot aan het begin het kwartaal in rekening brengen, zodat de GGD aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen.

Kasgeldlimiet

Voor 2020 is de exploitatie begroot op €30 miljoen. De toegestane kasgeldlimiet is hierdoor €2,7 miljoen, namelijk 8,2% van het exploitatie totaal. Het uitgangspunt is dat een eventueel financieringstekort, binnen de kasgeldlimiet, zoveel mogelijk met kort geld (lagere rente) wordt gefinancierd, totdat lang geld goedkoper wordt aangetrokken. Op basis van de liquiditeitsprognose wordt de kasgeldlimiet onderschreden. Hierbij is alleen rekening gehouden met de vlottende schuld en vlottende middelen van de GGD en niet die van de RIGG. Die liquide middelen worden beheerd door de gemeente Groningen.

Berekening kasgeldlimiet	2019	2020	2021	2022	2023
1. toegestane kasgeldlimiet					
in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
in bedrag	1,7	2,7	2,7	2,8	2,9
2. Omvang vlottende schuld	1,5	0,1	0,1	0,1	0,1
3. Vlottende middelen	4	1,5	1,5	1,5	1,5
<i>Toets kasgeldlimiet</i>					
4. Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-2,5	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Toegestane kasgeldlimiet	1,7	2,7	2,7	2,8	2,9
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	4,2	4,1	4,1	4,2	4,3

Conclusie: Er wordt in de periode 2019-2023 voldaan aan de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De Wet Fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rentetypische looptijd groter dan of gelijk aan 1 jaar. Van renterisico is sprake als er onzekerheid bestaat rond toekomstige renteniveaus.

Deze situatie doet zich op de volgende momenten voor:

- bij variabel rentende leningen;
- indien een toekomstige financieringsbehoefte nog niet afgedekt is;
- bij naderende renteaanpassingen van leningen.

Het doel van de renterisiconorm is om op de lange termijn niet afhankelijk te zijn van het renteniveau in een bepaald jaar. Met de norm bevordert de Wet Fido een solide financieringswijze op openbare lichamen en levert een bijdrage aan de uitstekende kredietwaardigheid van openbare lichamen op de kapitaalmarkt. Jaarlijks mogen de renterisico's niet hoger zijn dan 20% van het lastentotaal van de begroting bij aanvang van het boekjaar. In onderstaande tabel wordt de norm afgezet tegen de feitelijke situatie.

Berekening renterisiconorm (in mln.)	2019	2020	2021	2022	2023
1. Rente herziening					
2. Betaalde aflossing	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
3. Renterisico (1+2)	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
4. Begrotingstotaal	20,2	32,7	33,5	34,4	35,2
5. Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (4*5)	4,0	6,5	6,7	6,9	7,0
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	3,9	6,4	6,6	6,8	6,9

Conclusie: Er wordt in de periode 2019-2023 voldaan aan de renterisiconorm.

BEDRIJFSVOERING

Met ingang van 2020 heeft de PG&Z-regeling een eigen uitvoerend apparaat heeft als gevolg van de verzelfstandiging per 1 januari 2020. De bedrijfsvoering werd tot 2020 voor het grootste deel door de gemeente Groningen bepaald en uitgevoerd. Per 1 januari 2020 valt de bedrijfsvoering niet meer onder verantwoordelijkheid van de gemeente Groningen, maar van de PG&Z. Een deel van de bedrijfsvoering zal overigens nog worden afgenomen van de gemeente Groningen. De PG&Z en de gemeente Groningen zullen hier in een Service Level Agreement (SLA) afspraken over maken. De verwachting is dat de SLA 2020 eind 2019 wordt getekend. De SLA zal zich vooral richten op:

1. Personeel. Er is een inrichtingsplan in de maak voor de nieuwe afdeling Bedrijfsvoering van de GGD. Naar verwachting zal een aantal medewerkers van het Shared Service Centre (SSC) van de gemeente Groningen naar deze afdeling overgaan.
2. ICT. De GGD blijft op basis van de besluitvorming bij de verzelfstandiging gebruikmaken van de ICT-voorziening van de gemeente Groningen via een SLA. Deze ICT-voorziening heeft de gemeente sinds 2019 grotendeels uitbesteed bij een externe partij.
3. Huisvesting. De GGD blijft vooralsnog gebruikmaken van de locatie aan het Hanzeplein. Dit wordt vastgelegd in een huurovereenkomst en een SLA op het gebied van facilitaire dienstverlening.

Een adequate bedrijfsvoering van de uitvoeringsorganisatie is van belang om de beleidsdoelstellingen en ambitie als beschreven in het koersdocument 'Publieke gezondheid in de regio Groningen: ontwikkel-perspectief 2017-2020' te realiseren. GGD Groningen transformeert naar een open, innovatieve organisatie, die de werkrelatie met gemeenten en andere opdrachtgevers wil aanhalen, meer klantgericht gaat werken, een meer zichtbare netwerkpartner wordt en zijn werk effectief en efficiënt wil doen. Hieronder wordt derhalve kort een aantal speerpunten en ontwikkelingen beschreven van de bedrijfsvoering van de GGD.

1. HRM

De medewerkers geven met hun inzet de kwaliteit van het GGD-product vorm. Continue aandacht is daarmee vereist voor de kennis en vaardigheid van onze medewerkers, zodat zij vanuit hun professionele kracht de gemeenten en inwoners zo goed mogelijk kunnen bedienen. Naast persoonlijke ontwikkeling is ook teamontwikkeling hierin belangrijk. Hiervoor is gerichte (bij)scholing en ondersteuning nodig. Hierin zal geïnvesteerd worden.

2. Organisatieontwikkeling

Dienstverleningsovereenkomsten

Het aangaan van Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) tussen de gemeenten en GGD Groningen heeft als doel om de relatie opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap te verstevigen. Hiermee wordt de kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening continu onderwerp van gesprek. In 2020 moet dit een vast onderdeel van het GGD-bedrijfsvoeringsproces zijn. Een belangrijk ontwikkelpunt van de GGD in deze is het aanleveren van monitorgegevens (zie punt 7).

Kwaliteitsmanagementsysteem

In 2018 is op basis van het project 'Invoering kwaliteitsmanagementsysteem' het HKZ-certificaat behaald. Met de basis op orde kunnen we in 2020 e.v. volgende kwaliteitsslagen maken.

Organisatie-inrichting GGD Groningen

In 2017 en 2018 is de het project 'GGD op expeditie' gestart. En zijn bewegingen in gang gezet en doelstellingen gerealiseerd. Naast de transformatie moet er vervolgens ook kritisch naar de structuur gekeken worden. Welke structuur draagt bij om de doelstellingen te kunnen realiseren? Dit vraagstuk hangt ook samen met de eventuele verzelfstandiging van GGD Groningen. Dit plan van aanpak wordt medio 2019 opgesteld en volgens planning eind 2019 uitgevoerd.

Bedrijfsvoering

Vanaf 2020 is de GGD zelf verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering. In 2019 wordt in een inrichtingsplan beschreven hoe de nieuwe afdeling eruit moet komen te zien. Vooral de financiële en personele functie zal de GGD zelf gaan uitvoeren. De GGD besteedt om deze functie zelf te kunnen uitvoeren een geïntegreerd systeem voor HRM en financiën begin 2019 aan.

3. Academisering

Academisering is de komende jaren een speerpunt voor GGD Groningen. Doel is om onderzoek, opleiding en praktijk sterker met elkaar te integreren. In samenwerking met de kennisinstellingen om ons heen gaan we meer doen aan toegepast onderzoek, met als doel om de toegevoegde waarde van de GGD te verhogen.

4. Elektronisch Kind Dossier (EKD)

De JGZ werkt met een EKD. De laatste jaren zien we het marktaandeel van de huidige leverancier geleidelijk afnemen en doet deze partij niet meer mee in aanbestedingen. Hierdoor kan een probleem ontstaan in de continuïteit van de dienstverlening. De mogelijkheden worden verkend van alternatieve digitale dossiers en de landelijke ontwikkelingen op dit gebied. Mogelijk resulteert dit in de keuze voor een ander EKD in 2020 of 2021.

5. JGZ GroeiGids app

Deze app maakt onderdeel uit van de GroeiGids; de gelijknamige website ondersteunt (aanstaande) ouders bij de ontwikkeling, gezondheid en opvoeding van hun kind. Dit biedt ouders de mogelijkheid om tijdens de contactmomenten met de JGZ zelf meer regie te nemen. GGD Groningen gaat zich de komende tijd bezig houden met de implementatie van de app in het primaire werkproces en het onderzoeken van de mogelijkheid om de app te koppelen aan het elektronisch kinddossier.

6. Outsourcing ICT

De gemeente Groningen heeft gekozen voor outsourcing van de generieke ICT-taken. Hierbij dient de flexibiliteit en het innovatief vermogen van de I&A-functie te worden vergroot. In de loop van 2019 wordt dit operationeel.

7. Monitorgegevens

Om de afspraken die in de Dienstverleningsovereenkomsten gemaakt worden te kunnen monitoren, zijn gegevens noodzakelijk. Hiervoor wordt een set (prestatie) indicatoren ontwikkeld. Deze gegevens dragen er aan bij dat zowel de gemeenten als de GGD kunnen (bij)sturen.

8. Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG)

Met de komst van de AVG moet GGD Groningen kunnen aantonen dat zij aan de wettelijke vereisten voldoet (accountability). Deze verantwoordingsplicht houdt in dat de GGD met behulp van documenten moet kunnen aantonen dat zij passende technische en organisatorische maatregelen heeft genomen om te waarborgen dat de verwerkingen in overeenstemming met deze verordening worden uitgevoerd. Om de GGD te ondersteunen bij de voorbereiding op AVG is een privacy-officer aangesteld en een privacy-team ingesteld. De bescherming van persoonsgegevens is onderdeel van de bedrijfsvoering. De GGD maakt gebruik van de FG van de gemeente Groningen.

Kengetallen

We verwachten voor 2020 dat de omvang van de formatie ca. 300 fte zal zijn bij 430 medewerkers. Het streefcijfer voor ziekteverzuim is 4,5 % en voor de meldingsfrequentie 1.

DEEL II

FINANCIËLE BEGROTING

MEERJARENBEGROTING 2020-2023

Programma	baten of lasten	Programmaonderdeel	2020	2021	2022	2023
Gezondheid	lasten	Gezond en Veilig Opgroeien	17.921	18.369	18.828	19.299
		Gezondheid beschermen en bevorderen	9.010	9.235	9.466	9.703
		Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	1.500	1.415	1.451	1.488
		Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	1.413	1.448	1.485	1.522
		Lasten Programma Gezondheid	29.844	30.468	31.230	32.012
Inkoop Jeugdhulp	lasten	Overhead RIGG	2.956	3.030	3.106	3.183
Totaal lasten programma's			32.800	33.498	34.336	35.195
Gezondheid	baten	Gezond en Veilig Opgroeien	-17.921	-18.369	-18.828	-19.299
		Gezondheid beschermen en bevorderen	-9.010	-9.235	-9.466	-9.703
		Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	-1.410	-1.445	-1.481	-1.518
		Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	-1.413	-1.448	-1.485	-1.522
		Baten Programma Gezondheid	-29.754	-30.498	-31.260	-32.042
Inkoop Jeugdhulp	baten	Overhead RIGG	-2.956	-3.030	-3.106	-3.183
Totaal baten programma's			-32.710	-33.528	-34.366	-35.225
Saldo programma's			90	-30	-30	-30
Overhead		Overhead incidenteel	25	-75	150	-75
Algemene dekkingsmiddelen		Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting		Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Onvoorzien		Onvoorzien	0	0	0	0
Reserve-mutaties		Programma Gezondheid	-115	105	-120	105
Totaal			0	0	0	0

Lasten 2020

Programma Gezondheid

In de PG&Z werden tot 2020 geen GGD-activiteiten uitgevoerd. Het personeel van het primair proces was in dienst van de gemeente Groningen. Dit gold ook voor de overhead van de GGD.

Bij de verzelfstandiging komt het personeel van het primair proces in dienst van de PG&Z en gaat de GGD onder eigen verantwoordelijkheid de overheadtaken uitvoeren. Op het moment dat deze begroting wordt gemaakt, is het project verzelfstandiging nog in volle gang. Deze begroting is gemaakt aan de hand van de best bekende cijfers ten aanzien van het primair proces en de overhead. De effecten van de bezuiniging 2019/2020 moeten nog worden verwerkt. Dat heeft vooral een effect binnen en tussen de programma's. De percentages overhead komen iets nadeliger uit dan de streefpercentages. Dit komt vooral doordat enkele kosten, zoals opleidingskosten en functies, voorheen als directe kosten werden aangemerkt en nu op grond van de BBV-notitie als overhead zijn gerubriceerd. De streefpercentages blijven wel onveranderd, namelijk 20% overhead t.o.v. de omzet respectievelijk 33% overhead t.o.v. de loonkosten primair proces.

Exploitatie GGD Groningen	2020
Loonkosten primair proces	18.871
Overige kosten primair proces	4.468
Overhead	6.505
Totaal kosten	29.844
Inwonerbijdrage	15.723
Overige inkomsten	14.031
Totale baten	29.754
Overhead % totale omzet	21,9%
Overhead % Loonkosten	34,5%

De overhead van €6,5 miljoen is inclusief de te ontvlechten SSC overhead van 2019 van €3,1 mln.

Het saldo in het programma betreft de uitgaven voor de gezondheidsenquête (€120.000), die door de reserve eens in de 4 jaar wordt gedekt (jaarlijkse storting van €30.000).

Programma inkoop jeugdhulp

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage RIGG	Bedrag
Begroting 2019 conform bedrijfsplan RIGG 2019-2020	2.855.000
Indexatie 3,55%	101.353
Begroting 2020	2.956.353

De begroting van de RIGG is verhoogd met de indexatie als opgenomen in bijlage 1 van de ontwerpbegroting.

Het programma omvat de inkoopfunctie van de Groningse gemeenten. Het personeel is in dienst van de gemeente Groningen. Dit geldt ook voor de overhead. Ten aanzien van de overhead en het personeel liggen afspraken vast tussen de RIGG (PG&Z) en de gemeente Groningen. De kosten zijn niet toe te rekenen naar een directe kernactiviteit. De kernactiviteit van de RIGG betreft een overheadtaak. De kosten zijn daarom volledig onder overhead gepresenteerd. De werkzaamheden van de RIGG zijn in de beleidsbegroting nader omschreven.

Baten 2020

Omschrijving baten	Bedrag
Inwonersbijdrage gemeenten GGD	15.723
Bijdrage gemeenten RIGG	2.956
Facultatieve taken	6.868
Huisvesting Consultatiebureau's	830
Doeluitkeringen	2.740
Rijksvaccinaties	1.015
Bijdrage derden	2.577
Totaal	32.709

De bijdrage van de gemeenten in de kosten van de GGD is bepaald op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2018 op basis van de cijfers van het CBS. De huidige inwonersbijdrage zal worden verdeeld over de nieuwe indeling van deze deelprogramma's. Uitgangspunt is daarbij dat elk programma naar evenredigheid aan de overhead bijdraagt.

Voor de kosten van de bedrijfsvoering RIGG respectievelijk voor de solidaire uitgaven jeugdhulp is de gemeentelijke bijdrage gebaseerd op het aandeel rijksbudget voor de jeugdhulp. Voor de jaren 2019 en 2020 is dit het gemiddelde aandeel over de jaren 2015 tot en met 2018. De bijdragen per gemeente zijn als volgt:

Bijdrage gemeenten	GGD	RIGG	Totaal
Appingedam	318.520	66.518	385.038
Delfzijl	670.726	149.296	820.022
Groningen	6.201.082	988.013	7.189.095
Het Hogeland	1.297.102	239.465	1.536.567
Loppersum	262.646	47.006	309.652
Midden-Groningen	1.643.653	363.040	2.006.693
Oldambt	1.002.455	232.665	1.235.120
Pekela	340.072	87.212	427.284
Stadskanaal	870.255	206.649	1.076.904
Veendam	742.136	180.338	922.474
Westerkwartier	1.733.415	284.992	2.018.407
Westerwolde	641.013	111.159	752.172
Totaal	15.723.075	2.956.353	18.679.428

Ontwikkeling Inwonersbijdrage 2020	GGD
Inwonersbijdrage 2019	15.010.212
Effect wijziging verdeelsleutel	0
Indexatie 2019 – Inwonersbijdrage GGD	532.863
Nieuwe voorstellen	180.000
Inwonersbijdrage 2020	15.723.075
Bedrag per inwoner	€ 26,93

Bijdrage op basis van aantal inwoners

In 2017 is de tot dan toe vaste bekostiging JGZ 0-4 jaar per gemeente omgezet naar een verdeling per jeugdige 0 tot en met 3 jaar. De verdeling heeft vooral voor de gemeente Groningen een nadelig effect gehad van bijna €0,5 mln. Bij het voorstel voor de keuze van deze verdeelsleutel (naar jeugdigen) zijn de verkeerde aantallen jeugdigen gebruikt. Inmiddels is duidelijk dat er nauwelijks verschillen zijn in verhouding tussen de inwoners en jeugdigen 0-4 jaar. De voornaamste oorzaak van het herverdeeffect is de lage instap van het vaste financieringsbedrag geweest van de gemeente Groningen. Dit had een voordelig effect voor alle andere gemeenten.

Het heeft de voorkeur te komen tot één verdeelsleutel op basis van aantal inwoners per gemeente, omdat:

- het aantal jeugdigen min of meer constant is ten opzichte van het totaal aantal inwoners;
- aan de lastenkant geen onderscheid wordt gemaakt tussen jeugdigen 0-4 en jeugdigen 4-18 jaar; het is ook niet nodig om dat aan de inkomstenkant wel te doen;
- één sleutel eenvoudiger is (en ook gebruikelijk bij de meeste andere GGD'en).

Het nadeel van wijziging van de verdeelsleutel is dat herverdeeffecten ontstaan. Deze doen zich voor bij de gemeenten waar de sleutel op basis van jeugdigen het meest afwijkt van de sleutel op basis van inwoners. Het grootste nadelige effect zit bij de gemeente Westerwolde (€52.000) en Oldambt (€50.000). Het grootste voordeel zit in het Westerkwartier (€93.000) en Pekela (€22.000). Voor de overige gemeenten is het effect ruim onder de €20.000. Voor Westerwolde betekent dit dat het eerdere voordeel van de aanpassing in 2017 nagenoeg verdampt. Voor Oldambt resteert een voordelig effect van €10.000.

Het voorstel is om voor het effect net als bij de eerdere herverdeling een ingroei-jaar te hanteren. In 2020 krijgen Westerwolde en Oldambt €25.000 'korting' op de hogere rekening. De bijdrage van Westerkwartier en Pekela wordt met €40.000 respectievelijk €10.000 verlaagd. In 2021 geldt dan voor alle gemeenten de generieke inwonersbijdrage.

Bijlage 3 bevat een overzicht van de wijzigingen in de verdeelsleutel 2020.

Nieuwe voorstellen

In de begroting zijn 2 nieuwe voorstellen verwerkt voor :

- 1. Regie dienstverleningsovereenkomst en kwaliteitscertificering € 90.000.** De GGD is sinds vorig jaar gestart met het maken van dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) met alle gemeenten. Na de pilot voor 2018 is naar voren gekomen dat dit binnen de GGD centrale regie en afstemming vraagt. Ook moet worden gekeken naar eenduidigheid in de DVO's. De DVO's zijn een goed middel om de samenwerking tussen GGD en gemeenten verder te versterken. Sinds 2018 is de GGD HKZ gecertificeerd; jaarlijks wordt dit certificaat opnieuw getoetst. Voor de GGD is van belang om zich naar de stakeholders en het publiek te kunnen blijven presenteren als een deskundige organisatie die haa processen op orde heeft. Voor 2018 en 2019 wordt de hiermee gemoeide kosten nog gefinancierd uit de reserve organisatieontwikkeling.
- 2. Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) € 90.000.** Om invulling te geven aan de AVG is een privacy-officer (PO) en een functionaris gegevensbescherming (FG) aangesteld. De FG heeft een onafhankelijke toezichthoudende functie, voorgeschreven in de wet. Bij de GGD wordt de functie PO door een specifiek aangestelde medewerker ingevuld. Voor de functie van de FG wordt momenteel nog gebruikgemaakt van de FG van de gemeente Groningen.

Indexatie

De indexatie voor 2020 bedraagt 3,55%. In bijlage 1 is de totstandkoming van de indexatie 2020 opgenomen. In de jaren na 2020 wordt een index gehanteerd van 2,5%; deze index sluit aan bij de huidige verwachtingen voor die komende periode.

Aantal inwoners

Het aantal inwoners van de Groningse gemeenten per 1 januari 2018 (583.914) op basis van de cijfers van het CBS (Statline).

Beëindigen afname niet-wettelijke GGD-taken

Geen enkele gemeente heeft vóór 31 december 2018 aangegeven niet-wettelijke GGD-taken per 1 januari 2020 te willen beëindigen (conform GR PG&Z art. 25a, lid2).

Mutatie reserves

De verwachte geplande mutaties in 2020 zijn :

- Onttrekking uitgaven gezondheidsenquête 2020 €120.000.-)
- Reguliere storting reserve gezondheidsprofielen €30.000. (+)
- Storting egalisatiereserve opleidingen €75.000. (+)
- Onttrekking reserve verzelfstandiging voor de afronding van de projectkosten €100.000.-)

Bij de uiteenzetting van de financiële positie – overige balansposten – is het verloop van de reserves zichtbaar. De begrotingsbedragen zijn een inschatting. De mutaties zullen op basis van de werkelijkheid plaatsvinden.

Incidentele baten en lasten

Er zijn buiten de uitgaven ten laste van de reserves geen incidentele lasten in de begroting opgenomen. De incidentele mutaties ten aanzien van de opleidingen en verzelfstandiging zijn in het exploitatieoverzicht als overhead incidenteel verwerkt, om de toerekening van de overhead naar de deelprogramma's niet te verstoren.

Overzicht taakvelden 2020

Op grond van het BBV maakt de overhead geen onderdeel uit van de programma's, zoals gepresenteerd in het overzicht van de meerjarenbegroting.

In onderstaand overzicht is daarom op grond van het BBV ook de meerjarenbegroting gepresenteerd, waarbij de overhead buiten de programma's is verantwoord. Dit geldt ook voor het overzicht van de structurele exploitatie op basis van taakvelden.

Overzicht taakvelden PG&Z		Bedragen * € 1.000)		
nr	naam taakveld	Baten	Lasten	Totaal
4	Overhead	-2.956	9.461	6.505
71	Volksgezondheid	-29.754	23.339	-6.415
	Totaal	-32.710	32.800	90

Programma	baten of lasten	Programma- onderdeel	2020	2021	2022	2023
Gezondheid	lasten	Gezond en Veilig Opgroeien	13.855	14.201	14.556	14.920
		Gezondheid beschermen en bevorderen	7.205	7.385	7.570	7.759
		Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	1.197	1.105	1.133	1.162
		Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	1.082	1.109	1.137	1.165
		Lasten Programma Gezondheid	23.339	23.800	24.396	25.007
Inkoop Jeugdhulp	lasten	Overhead RIGG		0	0	0
Totaal lasten programma's			23.339	23.800	24.396	25.007
Gezondheid	baten	Gezond en Veilig Opgroeien	-17.921	-18.369	-18.828	-19.299
		Gezondheid beschermen en bevorderen	-9.010	-9.235	-9.466	-9.703
		Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	-1.410	-1.445	-1.481	-1.518
		Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	-1.413	-1.448	-1.485	-1.522
		baten Programma Gezondheid	-29.754	-30.498	-31.260	-32.042
Inkoop Jeugdhulp	baten	Overhead RIGG	-2.956	-3.030	-3.106	-3.183
Totaal baten programma's			-32.710	-33.528	-34.366	-35.225
Saldo programma's			-9.371	-9.728	-9.970	-10.219
Overhead		Overhead structureel	9.461	9.698	9.940	10.188
		Overhead incidenteel	25	-75	150	-75
Algemene dekkingsmiddelen		Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting		Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Onvoorzien		Onvoorzien	0	0	0	0
Reserve-mutaties		Programma Gezondheid	-115	105	-120	105
		Overhead (RiGG)	0	0	0	0
		Totaal	0	0	0	0

UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE

In dit hoofdstuk gaan wij in op in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorgeschreven aspecten van de financiële positie en meerjarenraming van de PG&Z-regeling. De ontwikkeling van de balans is als volgt:

Balanspositie * € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Activa						
Materiële vaste activa	464	386	432	352	235	161
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Voorraden	0	0	0	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	5.439	5.439	5.439	5.439	5.439	5.439
Overlopende activa	29.321	29.321	29.321	29.321	29.321	29.321
Totaal Activa	35.224	35.146	35.192	35.112	34.995	34.921
Passiva						
Algemene reserve	1.394	966	966	966	966	966
Bestemmings reserve	1.459	295	180	60	165	270
Resultaat voor bestemming	-936					
Voorzieningen	772	495	268	128	37	0
Vaste schulden	500	400	300	200	100	0
Schulden < 1 jaar	1.537	1.537	1.537	1.537	1.537	1.537
Ov. Passiva	1.681	1.956	1.956	1.956	1.956	1.956
Liquide middelen	28.817	29.497	29.985	30.265	30.234	30.192
Totaal Passiva	35.224	35.146	35.192	35.112	34.995	34.921

UITEENZETTING FINANCIËLE POSITIE- VASTE ACTIVA EN VASTE PASSIVA

Investeringsen

Materiële vaste activa * € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dienstauto's	96	76	170	141	112	83
Mobiele röntgenunits	307	238	170	102	34	0
Koelkasten	31	42	51	60	53	46
Meubiliar			20	38	34	31
Overig	30	30	21	11	2	1
Totaal Materiële vaste activa	464	386	432	352	235	161

In 2020 is de vervanging opgenomen van twee dienstauto's van €30.000 per stuk in totaal €60.000.

Dit geldt ook voor 2020. De afschrijvingstermijn van de auto's is 8 jaar.

De mobiele röntgenapparatuur wordt in 10 jaar afgeschreven. De vervanging is in 2022. Tegen die tijd zal een voorstel worden gemaakt ten aanzien van de vervanging.

De totale vervangingswaarde van alle 75 koelkasten op de CB-locaties voor opslag van vaccins zijn naar schatting ca. €135.000. De vervangingstermijn is 10 jaar. Er is jaarlijks een krediet van €14.000 opgenomen voor de vervanging.

Vanaf 2020 zal de GGD zelf meubilair moeten aanschaffen en vervangen. De vervangingswaarde is nog niet bekend. Voor de jaarlijkse vervanging wordt rekening gehouden met een jaarlijks krediet van €20.000 per jaar op basis van een totale vervangingswaarde van €200.000 in 10 jaar.

Afschrijvingen vinden volgens de lineaire afschrijvingsmethode plaats.

De afschrijving start per het begin van het jaar volgend op de aanschaf.

Reserves

Hieronder is het verwachte verloop van de reserves weergegeven tot en met 2023. De meeste bestemmingsreserves zijn (nagenoeg) uitgeput per 1 januari 2020.

Reservepositie *€ 1.000	2018 v. RB	2018 na RB	2019	2020	2021	2022	2023	b/n
Algemene reserve								
Gezondheid	1.293	728	728	728	728	728	728	b
RIGG	100	238	238	238	238	238	238	n
Totaal Algemene reserve	1.393	966	966	966	966	966	966	
Bestemmingsreserve GGD								
Gezondheidsprofielen	60	90	120	30	60	90	120	n
Managementinfo JGZ	52	52	0	0	0	0	0	n
Verzelfstandiging GGD	600	584	100	0	0	0	0	n
Organisatie ontwikkeling	250	109	0	0	0	0	0	n
Dossierherstel JGZ	39	0	0	0	0	0	0	n
Vergunninghouders	350	45	0	0	0	0	0	n
Opleidingen		0	75	150	0	75	150	n
Bestemmingsreserve RIGG								
Koppeling gemeentelijke systemen	70	70	0	0	0	0	0	n
Project sturing op financiën	38	0	0	0	0	0	0	n
Totaal bestemmingsreserves	1.459	950	295	180	60	165	270	
Totaal reserves	2.852	1.916	1.261	1.146	1.026	1.131	1.236	

De *egalisereserve Gezondheid* is ingesteld ter egalisatie van schommelingen in de bedrijfsvoering. Deze reserve is gevoed uit de jaarresultaten uit het verleden en heeft het karakter van een algemene reserve.

De *egalisereserve RIGG* is ingesteld ter egalisatie van schommelingen in de bedrijfsvoering. Deze is gevoed uit de jaarresultaten uit het verleden en heeft ook het karakter van een algemene reserve.

De *bestemmingsreserve gezondheidsprofielen* is ingesteld t.b.v. het organiseren van grootschalige gezondheidsenquêtes onder kinderen (basisschool, voortgezet onderwijs) en volwassenen (20-64 en 65+) om een beschrijving te kunnen geven van aspecten van de volksgezondheid. De volgende enquête is in 2020. De verwachte kosten van de enquête is €120.000.

De *bestemmingsreserve managementinfo JGZ* is ingesteld ter verbetering van de managementinformatie over JGZ-voorzieningen. De verwachting is dat deze reserve in 2019 volledig wordt benut.

De *bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling GGD* is ingesteld ter dekking van de organisatieontwikkeling van de GGD, in het licht van een aantal bestuurlijke opdrachten. De verwachting is dat de uitputting in 2018 en 2019 zal plaatsvinden, mede ter bekostiging van de Expeditie.

De *bestemmingsreserve Dossierherstel JGZ* is ingesteld ter dekking van de kosten van herstel en kwaliteitsverbetering dossiers JGZ. Deze reserve is bij de resultaatbestemming 2018 opgeheven.

De *bestemmingsreserve vergunninghouders*. Dit bedrag dient voor de werkzaamheden met betrekking tot vergunninghouders. De verwachting is dat deze reserve in 2019 volledig is benut.

De *bestemmingsreserve verzelfstandiging* zal in de periode 2018-2020 worden gebruikt voor de projectkosten in het kader van de verzelfstandiging van de GGD. In 2020 zal in het kader van de afronding van het project de laatste onttrekking plaatsvinden.

De *bestemmingsreserve opleiden* is een reserve ter egalisatie van het verschil tussen de begroting van de opleidingskosten en de werkelijke kosten. De egalisatie vindt plaats, omdat het persoonlijk opleidingsbudget een periode van drie jaar kent en de uitgaven vooral in het laatste jaar plaatsvinden.

De *bestemmingsreserve koppeling gemeentelijke systemen* (RIGG) is ingesteld om de gemeentelijke systemen te koppelen aan het RIGG-systeem, zodat door een efficiënte en effectieve data-uitwisseling een goede basis voor stuurinformatie ontstaat. De verwachting is dat deze reserve in 2019 volledig is benut.

De bestemmingsreserve 'sturing op financiën' is bij de besluitvorming van de jaarrekening 2018 opgeheven.

Voorzieningen

Ultimo 2017 is een voorziening casusregie gevormd voor de financiering van de frictiekosten van de gemeente Groningen in verband met de overgang van de voormalig BJZ medewerkers naar de gemeenten. De voorziening is gevormd om kosten op te vangen van medewerkers, die niet bij een gemeente geplaatst kunnen worden. De verwachting is dat de kosten in 2023 gelijkmatig zijn afgewikkeld.

Leningen

Dit betreft de lening die in 2013 opgenomen is voor de financiering van de mobiele röntgenunit. Deze lening heeft een looptijd van 10 jaar met een intrestpercentage van 2,195%. Elk jaar zal er €100.000 worden afgelost.

Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof)

De Wet voorziet in een wettelijk instrumentarium voor het bereiken en vasthouden van houdbare overheidsfinanciën. De individuele medeoverheden verstrekken jaarlijks begrotingsinformatie aan het CBS. De PG&Z neemt met onderstaande tabel het EMU-saldo op overeenkomstig het BBV.

Omschrijving	2018	2019	2020
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2018, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2019	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2019
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-936		
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	98	110	108
3 Dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie minus vrijval van voorzieningen ten bate van de exploitatie			
4 Bruto investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	31	60	94
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, geen betrekking hebbende op bouwgrondexploitatie en niet verantwoord op de exploitatie			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	42		
7 Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d., alleen transacties met derden niet op de exploitatie verantwoord			
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover niet al op de exploitatie verantwoord			
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	427	465	227
10 Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder vraag 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht			
11 Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo	-1.254	-415	-213

BIJLAGE 1

INDEXATIE

Voor deze indexeringen is voor 2020 voorlopig rekening gehouden met een looncompensatie van 4% en prijscompensatie van 1,9%. De gewogen gemiddelde indexering bedraagt 3,55%.

Gewogen gemiddelde index	Bedrag lasten	Verhouding	Index	Gew. Gemiddelde
Loon	22.140	78%	4,0%	3,14%
Prijs	6.100	22%	1,9%	0,41%
Totaal	28.240	100%		3,55%

De inschatting van de indexering is een momentopname en ontleend aan de inschatting van de gemeente Groningen. Er is immers nog geen zicht op de indexatie van 2020. Bij de vaststelling van elke begroting wordt dan ook rekening gehouden met recente ontwikkelingen ten aanzien van het voorgaande jaar. Om deze reden kan een inhaalslag plaatsvinden. De baten en lasten zijn ontleend aan de begroting 2018.

In totaal zal de begroting met € 1 mln. moeten worden geïndexeerd. Ongeveer 60% van de index wordt gecompenseerd vanuit de inwonersbijdrage, huisvesting en OGGZ. De resterende € 0,4 mln. moet worden terugverdiend vanuit verhogingen van andere tarieven, zoals marktтарieven en tarieven voor overige opdrachten.

Vanaf 2019 zal een nieuwe CAO van kracht zijn. De inschatting is een verhoging van 3% in 2019 en 3,2% in 2020. In de begroting 2019 is rekening gehouden met 2%. Er is een inhaaleffect meegenomen van 1%.

De prijsontwikkeling voor 2019 is 1,4% en voor 2020 1,5%. Voor 2018 was 1,0% aangehouden. Dit geeft een inhaaleffect van 0,4%.

In de jaren na 2020 wordt een index gehanteerd van 2,5%, die aansluit bij de huidige verwachtingen voor die periode.

BIJLAGE 2

SPECIFICATIE GEMEENTELIJKE BIJDRAGE RIGG 2020

begroting 2019 conform bedrijfsplan RIGG 2019-2020	€ 2.855.000
indexatie 2020, 3,47%	€ 101.353
	<hr/>
begroting 2020	€ 2.956.353

De verdeelsleutel voor de solidaire en gezamenlijke kosten jeugdhulp voor 2019 en 2020 is bepaald op basis van het relatieve aandeel in de integratie-uitkeringen jeugdhulp op basis van het gemiddelde voor de periode 2015 t/m 2019.

Verdeling budget bedrijfsvoering	Aandeel in %	Aandeel in €
Delfzijl	5,05%	149.296
Appingedam	2,25%	66.518
Loppersum	1,59%	47.006
DAL	8,89%	262.820
Bedum	1,61%	47.597
De Marne	1,70%	50.258
Winsum	1,77%	52.327
Eemsmond	3,02%	89.282
Het Hogeland	8,10%	239.465
Groningen	30,57%	903.757
Haren	1,69%	49.962
Ten Boer	1,16%	34.294
Groningen	33,42%	988.013
Grootegast	1,91%	56.466
Leek	3,25%	96.081
Marum	1,45%	42.867
Zuidhorn	3,03%	89.577
Westerkwartier	9,64%	284.992
Hoogezand-Sappemeer	n.v.t.	n.v.t.
Menterwolde	n.v.t.	n.v.t.
Slochteren	n.v.t.	n.v.t.
Midden-Groningen	12,28%	363.040
Vlagtwedde	n.v.t.	n.v.t.
Bellingwedde	n.v.t.	n.v.t.
Westerwolde	3,76%	111.159
Oldambt	7,87%	232.665
Pekela	2,95%	87.212
Stadskanaal	6,99%	206.649
Veendam	6,10%	180.338
Totaal	100%	2.956.353

BIJLAGE 3

EFFECT WIJZIGING VERDEELSLEUTEL NAAR ALLEEN OP BASIS VAN INWONERSAANTALLEN

Gemeente indeling 2019	bij begroting	actueler	Verhouding Inwoners	Start 2019 Huidige bijdr.	AF: Huisvesting	AF: OGGZ	AF: THI	Start 2020 Totaal IB	Herijkt 2020 Nieuwe IB	Effect 2020 Sleutel	Effect sleutel %	Jeugdige 2017	Eindeffect	Voor/nadelig
	dd 28.02.2018 Inwoners 1.1.2018	dd 20.09.2018 Inwoners 1.1.20182												
Appingedam	11.806	11.829	2,0%	360.819	-44.586	-4.897	-9.058	302.278	304.079	-1.801	-0,6%	12.110	10.309	voordelig
Delfzijl	24.876	24.909	4,3%	698.471	-55.594	-10.318	-19.086	613.473	640.316	-26.843	-4,4%	55.717	28.873	voordelig
Groningen	230.061	230.292	39,4%	6.126.883	0	-11.265	-176.516	5.939.102	5.919.933	19.169	0,3%	-486.418	-467.250	nadelig
Het Hogeland	49.656	49.748	8,5%	1.514.125	-166.617	-20.596	-38.099	1.288.813	1.278.832	9.981	0,8%	87.873	97.854	voordelig
Loppersum	9.733	9.754	1,7%	270.057	-4.575	-4.037	-7.468	253.978	250.738	3.240	1,3%	19.019	22.259	voordelig
Midden Groningen	60.956	61.041	10,5%	1.650.070	-2.409	-25.282	-46.769	1.575.609	1.569.132	6.477	0,4%	98.596	105.073	voordelig
Oldambt	38.077	38.157	6,5%	1.140.572	-164.561	-15.793	-29.215	931.003	980.872	-49.868	-5,4%	59.493	9.624	voordelig
Pekela	12.253	12.258	2,1%	384.297	-37.934	0	-9.401	336.962	315.107	21.855	6,5%	-4.363	17.492	voordelig
Stadskanaal	32.283	32.319	5,5%	913.701	-62.171	-13.390	-24.769	813.371	830.799	-17.428	-2,1%	38.367	20.939	voordelig
Veendam	27.521	27.561	4,7%	760.954	-37.124	0	-21.116	702.714	708.489	-5.774	-0,8%	35.991	30.217	voordelig
Westerkwartier	61.233	61.312	10,5%	1.943.896	-202.456	-25.397	-46.982	1.669.061	1.576.099	92.963	5,6%	31.888	124.851	voordelig
Westerwolde	24.654	24.734	4,2%	636.926	-23.936	-10.226	-18.916	583.848	635.817	-51.969	-8,9%	51.728	-241	nadelig
Totaal gemeentelijke bijdrage	583.109	583.914	100,0%	16.400.771	-801.963	-141.201	-447.395	15.010.212	15.010.212	0		0	0	

Het effect van de wijziging van de verdeelsleutel naar alleen inwoners staat in de kolom 'Effect 2020 sleutel'. In de kolom eindeffect is voor iedere gemeente zichtbaar wat het effect is van wijziging van een vast bedrag naar een verdeelsleutel op basis van inwoners.

In deze tabel is zichtbaar wat de sleutel op jeugdigen was geworden, afgezet tegen wat het wordt op basis van inwoners. Ook is de verhouding jeugdigen in % zichtbaar en kan deze worden vergeleken met de verhouding inwoners in de bovenste tabel.

Bij de herindeling van het Hogeland is een nieuwe grens bepaald met Westerkwartier ten aanzien van het gebied Middag-Humsterland. Dit leidt ertoe dat van het aantal inwoners per 1 januari 2018, 1.577 inwoners overgaan van Het Hogeland naar Westerkwartier. Deze verschuiving is in de berekening van het effect van de wijziging van de verdeelsleutel in deze bijlage niet meegenomen om te kunnen blijven vergelijken met het eerdere effect. In bijlage 3 is wel deze verschuiving meegenomen. Deze verschuiving heeft voor 2020 een effect van €40.539.

BIJLAGE 4

SPECIFICATIE GEMEENTELIJKE BIJDRAGE GGD 2020

Gemeenten 2020	Inwoners 1.1.2018	Bijdrage 2019						Bijdrage 2020			
		1. Begroting 2019	2. Af : Huisvesting	3. Af : OGGZ	4. AF : THI	= Basis verdeling	5. Inwoners- bijdrage herijkt	6. Groeijaar	7. Index	8. nw. Voorstellen	9. Inwoners- bijdrage
Appingedam	11.829	360.819	-44.586	-4.897	-9.058	302.278	304.079		10.795	3.646	318.520
Delfzijl	24.909	698.471	-55.594	-10.318	-19.086	613.473	640.316		22.731	7.679	670.726
Groningen	230.292	6.126.883	0	-11.265	-176.516	5.939.102	5.919.933		210.158	70.991	6.201.082
Het Hogeland	48.171	1.514.125	-166.617	-20.596	-38.099	1.288.813	1.238.294		43.959	14.849	1.297.102
Loppersum	9.754	270.057	-4.575	-4.037	-7.468	253.978	250.738		8.901	3.007	262.646
Midden Groningen	61.041	1.650.070	-2.409	-25.282	-46.769	1.575.609	1.569.132		55.704	18.817	1.643.653
Oldambt	38.157	1.140.572	-164.561	-15.793	-29.215	931.003	980.872	-25.000	34.821	11.762	1.002.455
Pekela	12.258	384.297	-37.934	0	-9.401	336.962	315.107	10.000	11.186	3.779	340.072
Stadskanaal	32.319	913.701	-62.171	-13.390	-24.769	813.371	830.799		29.493	9.963	870.255
Veendam	27.561	760.954	-37.124	0	-21.116	702.714	708.489		25.151	8.496	742.136
Westerkwartier	62.889	1.943.896	-202.456	-25.397	-46.982	1.669.061	1.616.637	40.000	57.391	19.386	1.733.415
Westerwolde	24.734	636.926	-23.936	-10.226	-18.916	583.848	635.817	-25.000	22.572	7.625	641.013
Totaal gemeentelijke bijdrage	583.914	16.400.771	-801.963	-141.201	-447.395	15.010.212	15.010.212	0	532.863	180.000	15.723.075

Gemeenten 2020	Inwonersbijdrage	OGGZ V&A	Huisvesting	Totaal
Appingedam	318.520	5.072	46.178	369.769
Delfzijl	670.726	10.686	57.579	738.990
Groningen	6.201.082	11.668	0	6.212.749
Het Hogeland	1.297.102	21.331	172.565	1.490.998
Loppersum	262.646	4.181	4.738	271.566
Midden Groningen	1.643.653	26.185	2.495	1.672.333
Oldambt	1.002.455	16.357	170.436	1.189.248
Pekela	340.072	0	39.288	379.360
Stadskanaal	870.255	13.868	64.391	948.513
Veendam	742.136	0	38.449	780.585
Westerkwartier	1.733.415	26.304	209.684	1.969.402
Westerwolde	641.013	10.591	24.791	676.395
Totaal gemeentelijke bijdrage	15.723.075	146.241	830.593	16.699.909

De gemeenten ontvangen aan het begin van het jaar de nota voor de inwonersbijdrage, de huisvesting en de OGGZ Vangnet- en Adviestaken.